

Møte onsdag den 17. mars kl. 10

President: **K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l**

D a g s o r d e n (nr. 64)

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime (nr. 14)
2. Referat

Presidenten: Fra Senterpartiets stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representanten Inga Kvalbukt fra og med onsdag 17. mars og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Jon Tørset, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Jon Tørset er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets gjenstående møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Carl I. Hagen (Frp): Jeg tillater meg å foreslå Ursula Evje.

Presidenten: Ursula Evje er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Ursula Evje er enstemmig valgt som settepresident.

Representanten Inge Myrvoll vil fremsette et privat forslag.

Inge Myrvoll (SV): Jeg vil få lov til å sette fram et forslag om utskilling av Telenors nett, og om etablering av et selskap for forvaltning av statlige telenett.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, er det en glede og ære for presidenten å ønske Sør-Afrikas president, Nelson Mandela, hjertelig velkommen hit til Stortinget – en historisk merkestund for oss alle.

Representantene reiser seg og applauderer.

Presidenten: President Nelson Mandela!

Welcome to the Norwegian Parliament! We are proud and honoured to have you as our guest.

Yours is one of the most remarkable political careers of our century. Your struggle and your victory have inspired millions with new hopes, not only in South Africa, not only on the African continent, but in all corners of the world.

We know that you are generous towards your friends, and we are proud to feel that we are among them. But

most impressive of all, perhaps, has been your extraordinary generosity towards your former enemies. In this you have set a new standard and raised new hopes for solving conflicts through reconciliation.

Thank you, Mr. President, for all of this, and for your contribution to peace, democracy and human dignity.

Dear President Mandela, as a statesman, as a moral inspirator and as a human being you have written yourself into our history books and into our hearts. Thank you!

Representantene reiser seg og applauderer.

H a n s J . R ø s j o r d e overtok her presidentplassen.

*S a k n r . 1**Spørretime*

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor med senere endring om at følgende regjeringsmedlemmer vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Peter Angelsen
- statsråd Kåre Gjønnes
- statsråd Magnhild Meltveit Kleppa

I forhold til opprinnelig meddelelse har statsråd Anne Enger Lahnstein måttet melde sykdomsforfall.

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndsansmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. – Takk.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Annelise Høegh.

Annelise Høegh (H): Jeg har et spørsmål til sosialministeren.

I forrige uke ble det gjennom VG kjent at en uføretrygdet 30-åring i ni år har jobbet heltid som vaktmester-assistent i Åmot kommune for ti kroner i timen.

Oppmuntringspenger, eller trivselspenger, kalte pleie- og omsorgssjefen i kommunen, Inger Grønlien Eriksen, det. Selv sier 30-åringen at han synes det er urettferdig: «Jeg arbeider 37,5 timer i uken som alle de andre, men får langt mindre betalt.»

Det er jeg enig med ham i, dette er urettferdig. Åmot kommune bør ansette ham og gi ham vanlig lønn. Norges Handikapforbund mener dette er en ordning som flere kommuner benytter seg av, og de sier at det er å nedvurdere funksjonshemmedes arbeidskraft. Dette er ikke bare en nedvurdering, det er misbruk og utnyttning. Vil sosialministeren ta initiativ til, på bakgrunn av disse opplysningene, å sørge for at kommunene ikke utnytter og misbruker funksjonshemmedes arbeidskraft på denne måten?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Regjeringa er oppteken av at fleire funksjonshemma skal ha moglegheit til å fungera i arbeidslivet. Vi ser no på kva for ordningar som må vurderast føreslått i samband med stortingsmeldinga om utjamning i levekår. Vi vurderer t.d. høve til å gje eit lønstilskot over lengre tid enn det som er mogleg i dag, til arbeidsgjevarar som òg ser sitt ansvar på dette området. Det er òg behov for ein gjennomgang av moglegheitene til å kombinera arbeid og trygd og på den måten òg kombinera lønsinntekt med trygd. Det er behov for å sjå på ei oppmjuking og ei endring på dette feltet. Representanten Høegh peikar på eit spørsmål som det òg er naturleg å ta med i ei slik vurdering. Enkeltpersonar og bedrifter som sjølve føler dagens regelverk som vanskeleg, har vendt seg til oss. Så mitt svar blir at dette vil bli fylgt opp, men på kva måte og med kva løysing er det for tidleg å seia noko om. Men representanten Høegh peikar her på noko som ikkje er haldbart i dag for dei dette gjeld.

Annelise Høegh (H): Jeg takker for at statsråden er enig i at dette ikke er holdbart. Dette er jo en klar måte kommunene utnytter og – jeg vil si – misbruker funksjonshemmedes arbeidskraft på. Det er kommunene som sparer penger på dette ved å gi dem en luselønn, en lønn som er så godt som ingenting, for å gjøre et normalt arbeid. Den mannen jeg brukte som eksempel, har jobbet heltid i ni år, og skulle kanskje ikke hatt uførelønn, men en anstendig lønn fra kommunen. Men staten punger ut, den funksjonshemmede får et syn på seg selv som ikke arbeidsdyktig – begge parter taper på det. Kommunene vinner ved altså å gi disse såkalte trivselspengene. Er ikke statsråden enig i at dette ikke egentlig har noe med lønnsstilskudd fra staten å gjøre (presidenten klubber), men om kommunene respekterer funksjonshemmedes arbeidskraft? Og vil hun – ikke minst når det gjelder Åmot kommune, som styres av nestlederen i Senterpartiet (presidenten klubber) – ta umiddelbar kontakt for å få rettet opp i dette?

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at det er en gitt tidsramme, og ber representanten om å holde seg innenfor denne.

Annelise Høegh (H): Jeg skal gjøre mitt beste.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg er ueinig i uttrykka misbruk og utnytting i dette tilfellet. Eg kjenner ikkje saka heilt i detalj, men eg vil tru at denne kommunen så vel som andre kommunar og òg ein del bedrifter nyttar dei moglegheitene som er i dag, fordi vi har ein situasjon som eg trur er vanskeleg både for dei funksjonshemma dette gjeld, og for ulike typar bedrifter. Og i eit engasjement for å få endå fleire funksjonshemma ut i arbeid gjennomgår vi no det regelverket som er, og ser på om det er mogeleg å få til forbetringar.

Presidenten: Vi går da vidare til neste hovdepørsmål.

Gunhild Øyangen (A): Mitt spørsmål går til sosialministeren.

I forslaget til statsbudsjett for 1999 åpnet sosialminister Kleppa for at kommunene kunne bruke av Stortingets eldrebevilgning til andre formål enn eldreomsorg. Arbeiderpartiet fikk heldigvis samlet et flertall som gikk imot at Stortingets øremerkede bevilgning til eldreomsorg skulle kunne brukes til andre formål. Statssekretær Hagen i Kommunaldepartementet opplyste i Fædrelandsvennen på lørdag at 200 mill. kr av eldre pakken kan bli stående ubrukt i år. Statssekretær Hagen mener dette skyldes Stortingets øremerking, og han uttalte om kommunene:

«I stedet trenger de sårt penger til andre formål, hovedsakelig innenfor skole og undervisning.»

Er det enighet innad i Senterpartiet om at eldrepenge ne bør kunne brukes til andre formål?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg har òg merka meg statssekretær Per N. Hagen si utsegn. Eg vil tru at han seier dette fordi han veit at kommunane på grunn av både auka lønnsutgifter, pensjonsutgifter og den høge renta som var, men som heldigvis no er på veg ned, hadde ein spesiell økonomisk situasjon ved årsskiftet. Det er semje i Senterpartiet om at Stortinget sine vedtak skal fylgjast opp. Eg vil syta for på mitt område, når det gjeld eldreomsorg, at så skjer. I går fekk kommunane melding om tildelinga av omsorgstilskot så langt. 309 kommunar får då dei tilskota som dei har kalkulert med. 126 kommunar får beskjed om at dei må gjennomgå sin eigen situasjon. Dei får råd frå fylkesmannen og fylkeslegen i forhold til dei krava som er stilte frå Stortinget om auka aktivitet for å få utbetalt fullt tilskot. Det er kommunar som allereie er godt i gang med dette, så eg håpar at situasjonen skal vera ein annan – eg ventar det – før sommarferien.

Gunhild Øyangen (A): Jeg syns det er bra at sosialministeren innrømmer at det er for lite penger i kommunene. Situasjonen er jo at tusenvis av eldre venter på mer hjelp i sine hjem, de venter på omsorgsbolig og de venter – ikke minst – på sykehjemsplass. Regjeringen sender ut merverdige signaler i denne situasjonen. Først velger de å utsette eldrereformen i to år, og i tillegg ser vi at de øremerkede midlene bør kunne brukes til andre formål. Det er ganske klare signaler til kommunene. Jeg har lyst til å spørre sosialministeren: Hva er det som skal til for at Regjeringen nå snur og går inn for fullt ut å innfri sitt valgløfte til de eldre?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Regjeringa har ikkje sendt signal om at pengane skal brukast til andre formål. Det som vart føreslått i budsjettet, var at her kunne det gjerast unntak frå auka aktivitetskrav i 1999. I tillegg tok vi omsyn til signal frå enkelte kommunar og omsyn til budsjettsituasjonen og gav moglegheit for at investeringane kunne gjerast over seks år i staden for over fire. Men vi er innstilte på å fylgja opp eldreplanen slik den ligg føre frå Stortinget, med ei satsing på

30 milliardar kr over fire år, men altså med moglegheit for noko forskyving for dei kommunane som har bruk for det. Men hovudsatsinga ligg fast. Det trur eg ikkje det er nokon tvil om, og det står òg Stortinget sitt fleirtal bak i siste budsjett.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Asmund Kristoffersen.

Asmund Kristoffersen (A): Bakgrunnen er at Stortinget våren 1997 vedtok en opptrappingsplan for eldre på 30 milliarder kr. Dette innebar en full statlig finansiering av 24 500 omsorgsboliger og sykehjemsplasser, og 12 000 flere par arbeidshender i omsorgsarbeid. Dette måtte til for å følge opp utviklingen i antall eldre og det at en rekke eldre hadde uverdige omsorgstilbud. Det var også slik at statsrådets partifeller mente at Arbeiderpartiet satset for lite.

Med bakgrunn i det jeg nå har hørt av svar, må jeg spørre: Er det slik at Regjeringen vil følge opp planen slik som den er vedtatt av Stortinget fullt ut, eller er det slik at en aksepterer at Kommunaldepartementet har oversett at noen eldre fortsatt lever under uverdige forhold, og at utviklingen i antall eldre faktisk er slik at vi trenger disse milliardene?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Det er etablert unike ordningar for å fylgja opp eldreplanen år for år. Det er ei eiga gruppe i kvart fylke, samansett av representantar frå fylkesmann og fylkeslege, som held kontakten ut til dei enkelte kommunane, og som held kontakten inn til departementet. Det er òg eigne folk i departementet som jobbar med dette. Derfor kunne vi også seia frå 1. desember. Kommunane er i rute. Dei har lagt planar for det som var føresetnaden både i 1998 og i 1999. Dei har jamvel i løpet av 1998 tilsett 200 fleire personar i omsorgstenesta enn det føresetnaden var i handlingsplanen. Dette fylgjer vi no opp på same måten i 1999. Det er det som også gjer at fylkesmannen hadde frist til 1. mars med å rapportera inn til departementet, og tilskota vil no bli utbetalte i samsvar med dei krava som er stilte, og dei rapportane som ligg føre.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg har et spørsmål til vår ærede landbruksminister.

I disse dager får EU på plass sin landbruksreform. Vi står også fremfor nye forhandlinger i en ny WTO-runde. Dette vil få sterk betydning for norsk landbruksproduksjon. Det som nå skjer i EU, betyr at matvareprisene i Sverige vil bli redusert med 10-15 pst. Jeg minner om at vi i fjor hadde et toppår i grensehandelslekkasjen med 6,7 milliarder kr – 2 milliarder kr fra mitt eget fylke Østfold. 40 pst. var matvarer, fordi Kari og Ola reiser over til «søta bror» og kjøper svenske matvarer svinebillig. Med nye reduksjoner i matvareprisene og også forestående reduksjoner i polprisene vil grensehandelslekkasjen akselerere, med tap av inntekter og arbeidsplasser for

Norge og i Norge. Hvilken strategi har Regjeringen lagt opp til for å redusere grensehandelslekkasjen? (Presidenten klubber.)

Presidenten: Presidenten gjør igjen oppmerksom på taletidsbegrensningen.

Statsråd Kåre Gjønnes: Det er riktig at landbruket vil stå foran store utfordringer i de nærmeste årene. Det gjelder ikke minst i forhold til de WTO-forhandlingene som starter opp i 1999, og den måten de vil innvirke på på grensevernet og de støttetiltakene vi har overfor norsk landbruk.

Det er også riktig det som er påpekt av representanten Hedstrøm, det som nå har skjedd i forhold til EUs Agenda 2000 og de tiltakene som er der. Det som skjer i EU, gir ikke umiddelbart noen virkninger for norsk landbrukspolitik. Det at Norge valgte ikke å gå inn som medlem av EU, betyr naturligvis også at vi kan føre en nasjonal landbrukspolitik, uavhengig av hvilken landbrukspolitik EU fører. Men det betyr ikke at man ikke også må ha blikket rettet mot det som skjer innenfor EUs område, og på hvilken måte dette kan ha virkning for norsk landbrukspolitik. Umiddelbart vil ikke dette slå ut, men det vil kunne være med i de vurderingene som gjøres i forbindelse med kommende jordbruksforhandlinger, og i forholdet til debatten omkring matvarepriser generelt i Norge.

Ellers vil jeg vise til at departementet har et utvalg i gang, som har representanter fra flere parter, for å se på prisdannelsen på matvarer fra jord til bord. Jeg håper at det skal bli et interessant resultat av det arbeidet som gjøres der.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg hadde håpet å få et mer konsist svar fra statsråden om hvordan man kunne redusere grensehandelslekkasjen. Det er jo nå dette må skje, for tusenvis av nordmenn etablerer et nytt handlemonster i Sverige, som det kan være vanskelig å rokke ved siden.

Jeg vil tilbake til den forestående WTO-runden. Det vi kan si temmelig sikkert, er at tollbeskyttelsen av norske landbruksvarer vil bli redusert, og i enkelte ekstremtilfeller vil kanskje tollsatsene bli redusert med 50 pst. Dette vil selvfølgelig RIMI-Hagen og kompani utnytte, og kanskje kjøpe matvarer i utlandet og utkonkurrere norsk landbruksproduksjon.

Mitt spørsmål til statsråden blir: Hvilken strategi vil man legge opp til for å gjøre norsk landbruk mer konkurransedyktig, slik at norske bønder kan redusere prisene på sine landbruksvarer og dermed kunne overleve?

Statsråd Kåre Gjønnes: De prisreduksjonene som ligger i EUs strategi, får ikke fullt utslag før i år 2005. Sånn sett skjer det ikke noe dramatisk over natten i forhold til prisdannelsen, slik som det er vist til. Man skal også være klar over at den reformen det legges opp til i EU, vil gi betydelige og til dels store nye overføringer over offentlige budsjetter. Det skal kunne kompensere

for de tapene den enkelte bonde har, for at også den som produserer, skal ha noe igjen for sin produksjon.

Sånn sett må en eventuelt også i Norge være villig til å ta en enda større bit over budsjettet for å kompensere. Vi har også diskusjon omkring det som har med matmoms-spørsmålet å gjøre, som også har en relasjon til prisen generelt i det norske markedet.

Ellers er det klart at vi ikke kan forhindre noen fra å gjøre seg bruk av den muligheten de har for å handle på den andre siden av grensen. Det er naturligvis et valg den enkelte må gjøre.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Bjarne Håkon Hanssen (A): Jeg vil gjerne få stille et spørsmål til landbruksministeren.

Som kjent importerer vi i Norge hvert år betydelige mengder med kjøtt fra såkalte MUL-land, mindre utviklede land. Et klart flertall i Stortinget har støttet denne importen, fordi flertallet mener at det å kjøpe kjøtt fra MUL-landene er god hjelp til selvhjelp. Samtidig medfører denne importen en del problemer for norsk landbruk. Det er overproduksjon av norsk kjøtt. Ved forrige jordbruksoppgjør ble det derfor satt et tak på hvor stor denne importen kan være. Flertallet i næringskomiteen var også opptatt av å få etablert et system for omsetning av MUL-kjøtt, og en bad Regjeringen vurdere å innføre et auksjonssystem og merking av alt kjøtt for å sikre at MUL-importen kom MUL-landene til gode. Hva har statsråden gjort med dette?

Statsråd Kåre Gjønnes: I forhold til den kvoten som ble satt, har vi holdt oss godt under den, så den er derfor ikke full gjennom den importen som har skjedd fra MUL-land det siste året. Ellers har vi hatt som en forutsetning at Stortinget fremdeles står fast på at denne importen skal opprettholdes.

Når det gjelder det som ble sagt fra komiteen angående auksjonsprinsippet, har det vært til vurdering i enkelte departementer, og med noen konklusjoner. Landbruksministeren har bedt om at en også får en utenforliggende vurdering, en vurdering utenom departementssystemet, av på hvilken måte auksjonsprinsippet virker, og også på hvilken måte det slår inn i forhold til det komiteen har bedt om. Så det arbeidet komiteen bad om, er på gang i departementet, og en vil, gjennom det statsråden har satt i gang, få en mest mulig objektiv vurdering.

Bjarne Håkon Hanssen (A): Jeg takker for svaret.

Fra landbruksorganisasjonene var det store forhåpninger til en ny og mer aktiv landbrukspolitikken når sentrumsregjeringen kom på plass. Så langt er det ganske vanskelig å se hva som er særlig nytt. Men i forhold til MUL-import har det vært store forventninger fra landbruksorganisasjonene, og sentrum og Arbeiderpartiet er enige om å vurdere et system for auksjon og merking, ikke minst fordi det med tyngde blir hevdet at de eneste som tjener på denne importen i dag, er norske spekulanter. Med basis i det svaret statsråden nå gav, må en kunne

si at det ikke går spesielt fort, og det naturlige spørsmålet er: Vil statsråden nå sette fart i denne prosessen, slik at vi kan få foretatt en reell vurdering av innføring av et auksjonssystem og merking av kjøtt?

Statsråd Kåre Gjønnes: Det kan sikkert sies at dette burde vært gjort på en raskere måte, men statsråden har lagt vekt på å få en så grundig vurdering som mulig. Og det at en også har ønsket å gå utenfor departementet for å få en vurdering, er fordi det ikke skal settes spørsmålstegn ved habiliteten i den vurderingen vi vil komme tilbake til Stortinget med. Jeg håper det vil være tilfredsstillende at en her gjør en god jobb for å bringe fram det som er vår vurdering.

Ellers vil jeg vise til at landbruksministeren mener at det siste jordbruksoppgjøret var et betydelig håndslag til den næringen som da hadde store problemer. Det har det også blitt gitt klart uttrykk for etterpå fra organisasjonenes side. Vi har satt i gang arbeidet med en landbruksmelding. Vi har lagt fram en skogmelding. Så sett i forhold til den tiden statsråden har hatt til disposisjon, føler jeg faktisk at vi har hatt et aktivt grep i forhold til Stortinget. Om vi får Stortinget med på de tiltakene vi ønsker, står igjen å se på enkelte områder.

Presidenten: Kjell Opseth – til oppfølgingsspørsmål.

Kjell Opseth (A): Eg registrerer at landbruksministeren meiner at den jobben som blir gjort i departementet, må Stortinget seie seg nøgd med. Men no har landbruksministeren hatt to sjansar til å gje eit svar på når han reknar med å kome tilbake til Stortinget med eit auksjonssystem for MUL-import, eller korleis dette blir vurdert i Landbruksdepartementet, utan at han har gjeve noko eksakt svar på når dette vil skje. Difor er det grunn til å spørje ein gong til: Når reknar landbruksministeren med å ha sine vurderingar klare, slik at ein kan få eit system på dette som gjer at den norske forbrukaren, og ikkje minst dei landa vi importerer frå, får den verdien av denne importen som var tiltenkt dei?

Statsråd Kåre Gjønnes: Jeg regner med at representanten Opseth er klar over at det er veldig ulike vurderinger av om det er auksjonsprinsippet som er det beste systemet. Det forsøker vi nå å klarere ut.

Det som er det naturlige tilbakemeldingstidspunkt til Stortinget, slik statsråden vurderer det, er i forbindelse med jordbruksoppgjøret eller i forbindelse med budsjettet. Fra statsrådets ståsted synes en det tempoet som ligger i denne ordningen, burde være tilfredsstillende, men det kan naturligvis være andre oppfatninger omkring det i Stortinget. Men så langt er det eventuelt jordbruksoppgjørsproposisjonen eller budsjettet som er det naturlige for tilbakemelding.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Olav Gunnar Ballo (SV): Jeg vil gjerne stille et spørsmål til sosialministeren.

I Voksenåserklæringen beskriver regjeringspartiene at forskjellene i befolkningen har økt de siste ti årene. Til våren forventes Regjeringen å legge fram den såkalte forskjellsmeldingen. Samtidig har Regjeringen økt skatten på sykdom. Man har fratatt ca. 150 000 kvinner i deltidsarbeid retten til sykepenger, og gjennom heving av innslagspunktet for toppskatten har Regjeringen gitt skattelette for høyinnteksgrupper. Regjeringen har også latt være å gjøre noe med det som har bidratt til de største forskjellene, nemlig skattefritak på aksjeutbytte. Regjeringspartiene har også kjempet igjennom et nullskattregime for rederinæringen. Ut fra den kritikken som regjeringspartiene har lagt opp til når det gjelder de økte forskjellene som har fått utvikle seg gjennom de siste ti årene, ville man trodd at målsettingen for Regjeringen ville være å igangsette tiltak som ledd i å utjevne forskjellene. Men disse eksemplene viser at Regjeringen har bidratt til å forsterke forskjellene ytterligere. (Presidenten klubber.) Vil Regjeringens forskjellsmelding bare konsentrere seg om de forskjellene som ble skapt før 1. oktober 1997, eller vil Regjeringen i forskjellsmeldingen (presidenten klubber) også beskrive de økte forskjellene som er oppstått etter denne dato?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: No vart vi av representanten Ballo på nytt mint om den vanskelege budsjettssituasjonen vi stod overfor då vi skulle laga budsjett for 1999. Og Regjeringa la fram kuttforslag på i alt 9 milliardar kr. Det måtte naturleg nok merkast av mange.

Stortingsmeldinga om utjamning i levekår vil bli lagd fram no i vår og vil ta opp i seg både det som skjedde før sentrumsregjeringa tiltredde, og så langt som mogleg òg etterpå.

Analysane viser så langt at det som vart sagt i Voksenåserklæringa, stemmer. Til dømes når det gjeld inntekter, viser utviklinga frå 1986-1996, som er dei siste tilgjengelege tala rett nok, at den delen av befolkninga som ligg nedst på inntektsskalaen i denne perioden, fekk auka si inntekt med 1 pst. Den tidelen som ligg høgast, fekk auka si inntekt med 28 pst. Det er i seg sjølv ein analyse som fortel at her er det behov for å få gjort noko. Vi ser også at det er 60 000 personar som over lang tid har 50 000 kr disponibelt i sitt hushald, og det er 35 000 personar som har hatt bruk for sosialhjelp i tre av dei siste sju åra, og vi arbeider no med forslag til tiltak.

Presidenten: Presidenten tror det kan være hensiktsmessig å minne representanten Ballo om at taletiden er 1 minutt.

Olav Gunnar Ballo (SV): Hjertelig takk!

Når det gjelder Voksenåserklæringen, er det ingen grunn til å betvile riktigheten av innholdet i den. Det betenkkelige er at det er blitt enda riktigere i løpet av det halvannet året som er gått. Det er derfor nærliggende å spørre om den forskjellsmeldingen som kommer, bare skal synliggjøre forskjellene som er sterkt økende, eller om det vil ligge en konsekvensanalyse i den i form av tiltak som skal virke utjevne på forskjellene.

Når man fra Regjeringens side beskriver at det er nødvendig med innstramminger, kan man jo påpeke her at det hadde vært mulig å finansiere en god del av tiltakene som hadde vært nødvendige, gjennom eksempelvis skatt på aksjeutbytte, og ved at man ikke hadde hatt et nullskattregime for rederinæringen. Flere eksempler kunne vært nevnt.

Kan man fra Regjeringens side nå forvente, i forbindelse med det kommende budsjett og som en konsekvens av forskjellsmeldingen, at det vil bli igangsatt tiltak som vil virke utjevne, og hva slags tiltak vil det i så fall være?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: No kan vi ikkje gå så langt i å forskotera kva som kjem i stortingsmeldinga om utjamning av levekår. Den er enno ikkje lagd fram. Eg reknar òg med at representanten Ballo har forståing for at eg ikkje kan forskotera forslag som måtte koma i budsjettet for år 2000, ikkje på mitt eige område og ikkje på finansministeren sitt område. Eg registrerer hans synspunkt når det gjeld skatt, og eg registrerer hans støtte til at det er behov for tiltak.

Lat meg òg peika på at i Voksenåserklæringa er det forskjellane i levekår som det er sagt det skal gjerast noko med. Så har det skjedd noko med namnet på denne meldinga, frå forskjellar via levekår til utjamning, nettopp for å understreka at her er det behov for konkrete tiltak i retning utjamning, og ikkje berre ei beskriving av dei aukande forskjellane i vårt samfunn.

Presidenten: Er det rett når presidenten har oppfattet det dit hen at representanten Øyangen ønsker oppfølgingsspørsmål? – Da får Øyangen ordet.

Gunhild Øyangen (A): Takk for det.

Det er ingen tvil om at Regjeringen har foretatt seg ting som er med på å øke forskjellene for folk, i forkant av denne forskjellsmeldingen. Jeg vil henlede statsrådets oppmerksomhet på det faktum at en har tatt fra 200 000 mennesker i dette landet retten til sykepenger ved langvarig sykdom, og det fra de fattigste, de som tjener minst, de lavtlønte – kvinner som arbeider deltid. Vi er i ferd med å få en situasjon her i landet der sykdom faktisk kan medføre fattigdom, og det vil i verste fall føre til enda flere sosialklienter.

Vil statsråden vurdere dette tiltaket på nytt, nå når en skal se på hvordan en kan utjevne forskjellene mellom folk, eller skal en se bort fra de tiltak som allerede er satt i verk, nemlig å ta fra de fattigste retten til sykepenger?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Lat meg peika på tre punkt.

For det fyrste: Det var faktisk Arbeidarpartiet som her viste vegen, fordi dagpengar og regelverket der vart endra av regjeringa Jagland med mellom 1 G og 1 ¼ G som grunnlag for dagpengar, alt etter kor lenge ein hadde hatt arbeid. Og det var det vi fylgde opp for å få eit meir tilnærma regelverk.

For det andre: Vi fylgjer sjølvsagt opp kva såkalla utilsikta verknader dette forslaget kan ha.

For det tredje: Regjeringa vil om kort tid, som varsla i budsjettet, setja ned eit utval som skal gjennomgå utviklinga når det gjeld både sjukefråvær og uførepensjon, vurderer dei ordningane som finst, og sjå på korleis vi framleis skal vareta eit solidarisk og føreseieleg regelverk på dette området.

Presidenten: Asmund Kristoffersen – til oppfølgings-spørsmål.

Asmund Kristoffersen (A): Nå skal ikke vi kritisere en melding som ikke er lagt fram, men vi har fått et til dels uklart bilde av hva den faktisk vil inneholde. Men det som jeg i alle fall synes det er viktig å holde oppmerksomheten rettet mot, er de forskjellene som gradvis gror fram. Vi er vel enige om at forskjellene i samfunnet går mellom dem som har arbeid, og dem som ikke har arbeid, og som har trygden som eneste inntektsgrunnlag.

Jeg vil spørre statsråden: Når det gjelder de funksjonshemmedes økonomiske situasjon i forhold til egenandelssiden, ved at vi har høye egenandeler både på en del helsetjenester og på medisin, vil statsråden i meldingen drøfte de samlede egenandelene som en har på tjenester i både omsorg, helse og medisin? For dette er et viktig grunnlag for den enkeltes økonomiske situasjon. Og med siste års statsbudsjettvedtak ble denne situasjonen ytterligere forverret for denne gruppen.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg synest det er oppmuntrande at Arbeidarpartiet no viser så stort engasjement for tiltak mot dei auka forskjellane. Bakgrunnen for vår stortingsmelding og dette arbeidet er faktisk eit forslag som vart nedstemt av Arbeidarpartiet våren 1996. Eg ser at det no er eit auka engasjement for ulike tiltak, og det lover godt når vi kjem med vår melding.

Så til dei funksjonshemma og forholdet til eigendelar. Det er no sett i gang eit arbeid i departementet for å greia ut eit såkalt tak 2, for å skjerma storforbrukarane, kronikarane osv. Det er eit arbeid som vil vera ferdig uavhengig av denne meldinga, og som vi håper vi skal få lagt fram og gjort noko med i forhold til budsjettet for år 2000, og som det òg er viktig å få på dagsordenen.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Harald T. Nesvik (Frp): Jeg vil få lov til å stille et spørsmål til sosialministeren.

309 kommuner har nå fått beskjed om at de får tilskudd til å styrke eldreomsorgen, 106 kommuner får foreløpig ingenting. Dette utgjør for de 309 kommunene vel 1,5 milliarder kr av det totale beløpet på 1,8 milliarder kr. Vil sosialministeren nå ta et initiativ overfor de resterende kommunene, slik at ikke de eldre og pleietrengende blir rammet av politikernes manglende evne og vilje til å prioritere eldreomsorgen i kommunene?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Svaret er ja, initiativet er allerede teke. Eg fekk oversikt over dei planane som kommunane hadde pr. 1. desember, og presenterte dei i januar. Eg bad fylkesmennene fylgja opp overfor den enkelte kommunen, for òg å skaffa ei oversikt når det gjaldt budsjettssituasjonen for 1999, og korleis kommunane då prioriterte i forhold til sine planar. Fylkesmennene hadde frist til 1. mars, og det er med bakgrunn i dei rapportane som kom frå fylkesmennene, at tilskota no er utbetalte slik som dei er. Fylkesmannen/fylkeslegen, den gruppa som arbeider i kvart fylke, er no allereie godt i gang med oppfylging, dvs. at dei har kontakt med kvar enkelt av desse 126 kommunane. Dei kan elles sortere i to grupper. Det er nokre som ikkje har levert tilfredsstillande planar, som derfor ikkje kan få sine tilskot, og nokre har heller ikkje sluttført si formelle behandling enten av plan eller budsjett. Det er den eine gruppa. Den andre gruppa er dei som pr. dato ikkje fylgjer opp aktivitetskrava. Det er derfor òg gledeleg å konstatere at den oppfylginga som no allereie er i gang, gjev resultat. Det er kommunar som no sjølve ser på sine planar, etter dei råda og den oppfylginga dei får i det enkelte fylket for korleis dei her kan fylgja opp og syta for at endå fleire eldre i eigen kommune får den pleia og omsorga som dei har bruk for i 1999.

Harald T. Nesvik (Frp): Jeg takker for svaret.

Jeg vil gjerne følge opp på følgende måte: I forbindelse med disse tilskuddsordningene ble det stilt spørsmål om hvor mye som ville gå til omsorgsboliger, og hvor mye som ville gå til sykehjemsdelen. Det var en del av oss som var veldig bekymret for at sykehjemsdelen faktisk ville kunne bli nedprioritert, fordi det også medfører høyere kostnader for den enkelte kommune på driftssiden.

Spørsmålet mitt til sosialministeren blir som følger: Kan sosialministeren si noe om hvordan forholdet nå er mellom investeringer innenfor omsorgsboligsektoren og sykehjemsdelen? For det er en kjensgjerning at det i en rekke kommuner er et veldig stort behov for sykehjemsplasser, fordi andelen av eldre og syke er blitt så stor, og enkelte er faktisk blitt svært dårlige før de får tilbudet. Kan sosialministeren si noe om forholdet her?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Den oversikta som var basert på planar pr. 1. desember frå kommunane, viste at kommunane totalt planlegg i overkant når det gjeld talet på omsorgsbustader/sjukeheimar, men at fordelinga ligg om lag som i handlingsplanen. Der er det føresettt 1/3 sjukeheimsplassar og 2/3 omsorgsbustader. Det som har skjedd fyrste året, er at det har vore ekstra merksemd på omsorgsbustader, det er dei som er enklast å setja opp. Men i forhold til dei planane kommunane har, ser det ut som dei fylgjer handlingsplanen der òg.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Rita Tveiten (A): Eg ber om å få stilla eit spørsmål til fiskeriministeren.

FAO retter ei kraftig åtvaring mot overfiske og meiner at den samla fiskeflåten i verda må reduserast kraftig. Trass i at talet på fiskebåtar er redusert i Noreg, er det framleis manglande samsvar mellom fangstkapasiteten og ressursgrunnlaget. Også her heime er meldingane urovekkjande når det gjeld torskestammen i Barentshavet. Det vert etter alt å døma ført i land fangstar med store innslag av torskeyngel. Korleis vurderer fiskeriministeren denne situasjonen, og kva tiltak meiner han det er rett å setja i verk for å verna torskestammen, slik at me har noko å fiska på òg i framtida?

Statsråd Peter Angelsen: Når det gjelder spørsmålet om den overkapasitet som FAO har satt søkelyset på, er det noe som det har vært arbeidet med i internasjonal sammenheng over tid. Det er vel helt klart slik som representanten Tveiten sier her, at på verdensbasis er det betydelig overkapasitet i fiskeflåten, som er belastet med ulike forvaltningsområder.

Regjeringen har i den stortingsmeldingen som nettopp er behandlet i Stortinget, lagt fram de tiltakene som vi ser det som riktig å gjennomføre. Det går bl.a. på enhetskvoteordning for de såkalt konsesjonsbelagte fartøyene for å få tatt ut kapasitet. Når det gjelder kystflåten og de mer åpne gruppene, har man i statsbudsjettet tiltak for å komme ned i antall fartøy.

Kapasiteten i flåten er selvfølgelig variabel i forhold til tilgangen på ressurser. For to-tre år siden kunne man si at det var relativt liten overkapasitet i torskesektoren, mens man nå, med bakgrunn i den nedgangen man har i torskebestanden, har en betydelig overkapasitet.

Fra Regjeringens side arbeides det nå med at man tolt sett skal få forbedret forvaltningen av torsken i Barentshavet. Vi har allerede satt i verk tiltak for å beskytte de mindre årsklassene i vår del av Barentshavet. Vi vil også på nytt ta opp spørsmålet med russiske myndigheter når den russiske fiskeriministeren kommer på besøk til Norge i slutten av april måned.

Man har også nå i et samarbeid mellom Fiskeridirektoratets Kontrollverk og Norges Råfisklag etablert en ordning med inspektører som skal være med Kystvakten ut.

Rita Tveiten (A): Eg takkar for svaret.

Eg synest det er fint å høyra at fiskeriministeren vil vera på hogget. Spørsmålet er om «hogget» er krast nok. Skal me verkeleg få hand om utviklinga av torskestammen så den kan verta betre, fryktar eg at det må ganske strenge grep til. Korleis ser fiskeriministeren på spørsmålet om å nekta ilandføring av undermålsfisk til norske anlegg i det omfanget som vi ser i dag? Og kor stort ansvar meiner fiskeriministeren at Noreg skal ha i forhold til den totale fangstkapasiteten i verda? Eg tenkjer då på dei båtane som kjem til å verta til overs i samband med einheitskvoteordningar. Skal dei ut av fisket, eller kva meiner fiskeriministeren skal skje med dei?

Statsråd Peter Angelsen: Når det gjelder hvilke tiltak som bør iverksettes for å ha full kontroll, vil det selv-

følgelig være en løpende vurdering. Fiskeridepartementet har nå bedt våre underliggende organer om å intensivere overvåkingen av det som skjer på fiskefeltene. Det anser vi som et av de viktigste tiltakene for å få full oversikt over hva som skjer.

Når det så gjelder å nekte ilandføring av undermålsfisk, har vi i norsk fiskerilovgivning et pålegg til norske fiskefartøy om å føre i land all fangst som blir tatt om bord i et fartøy, lovlig som ulovlig, for at vi på den måten skal unngå dumping, og for at man skal ha full oversikt over hva som skjer på fiskefeltene. Jeg tror det er en riktig bestemmelse. Det som er viktig for oss, er å følge opp med kontroll for å se at det ikke foregår dumping.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Einar Johansen.

Einar Johansen (A): Norge og Russland har inngått en avtale med Island om fiske i Barentshavet. Spørsmålet er da: Regner fiskeriministeren med at det vil bli lettere å føre ressurskontroll i Barentshavet nå når Norge har godkjent at andre land kan fiske seg til rettigheter på et ulovlig grunnlag?

Statsråd Peter Angelsen: Den avtalen som foreløpig er underskrevet mellom Norge, Russland og Island, er ikke endelig ferdigforhandlet. Den 22. mars starter forhandlinger i Moskva hvor man skal gjøre ferdig avtalen og få forhandlet fram den gjenytelse som Island skal gi når det gjelder fiskekvotene.

Når ordet «ulovlig» blir brukt om fisket foretatt av Island, vil jeg bare understreke at i folkerettslig forstand har ikke Island drevet med noe ulovlig fiske i Barentshavet. Det fisket som har foregått i Smutthullet, har de foretatt i medhold av folkeretten egentlig. Det er ingen bestemmelser som kan nekte dem å gjøre det.

Men la meg også si at det viktigste med avtalen er at vi får det islandske fisket i Barentshavet inn under de kvotebestemmelsene som blir fastlagt årlig, og at man unngår det overfisket vi hadde tidligere.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Jan Petersen (H): Mitt spørsmål går til sosialministeren.

Nå er Senterpartiet i gang igjen med å skulle øke skatene. Ifølge Dagsavisen på søndag ønsker sosialministeren en omkamp om det hun tapte i høst, og hvor et av målene åpenbart må være bedrifts- og kapitalbeskatningen.

Når Høyre gikk så hardt ut i budsjettet nettopp for ikke å få endring på de punktene, var det av hensyn til norske arbeidsplasser. Dette spørsmålet er jo blitt enda viktigere i tiden etterpå, fordi vi nå ser hvordan en rekke bedrifter etablerer seg ute, mens det er få, altfor få, som etablerer seg her hjemme. En av de store kampene i neste tiår blir nettopp kampen om kapital. Mitt spørsmål er derfor: Hvorfor varsler sosialministeren standpunkter

som vil føre til at Norge vil tape i kampen om kapital, og dermed i kampen om arbeidsplasser i det neste tiåret?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Engasjementet mitt går på å leia arbeidet med ei stortingsmelding om utjamning i levekår, der seks departement er involverte. Analysane viser at forskjellane har auka. Analysane viser at sjølv om dei fleste av oss no har fått ta del i velstandsutviklinga over fleire år, så er det grupper som har blitt hengjande igjen, f.eks. at den tidelen som har lågast inntekt, over ti år har fått betra si inntekt med 1 pst. Vi veit at det er grupper som i dag har det særdeles vanskeleg økonomisk. Det er attpåtil slik at 35 000 personar over tre av dei siste sju åra – kanskje fleire – har måtta be om sosialhjelp, ei hjelp som skulle ha vore ei mellombels økonomisk yting i ein akutt vanskeleg situasjon.

Då er eit av Regjeringa sine stikkord «omfordeling». Skal vi klara å gje nokre grupper betre vilkår, trengst det omfordeling. Men eg trur at Jan Petersen har registrert at eg ikkje har varsla nokon konkrete forslag, korkje i forhold til budsjettet for år 2000 eller seinare budsjett. Det er heller ikkje sosialministeren si oppgåve når det gjeld skatt, men eg synest det er veldig viktig at vi held debatten om omfordeling oppe i lys av dei auka forskjellane vi no ser, og gjer det vi kan for òg å få til tiltak som utbetrar forskjellane for dei mest vanskelegstilte i landet vårt.

Jan Petersen (H): Dette var jo et skandaløst dårlig svar, fordi statsråden overhodet ikke svarer på spørsmålet mitt. Min bekymring er norske arbeidsplasser og muligheten for å etablere bedrifter i Norge. Da er spørsmålet: Er statsråden enig med meg i at det å ha nyetableringer og dermed skape arbeidsplasser i Norge, er et viktig tiltak for å hindre at folk faller igjennom sikkerhetsnettet i Norge? Er ikke det å sørge for at det ikke blir arbeidsledighet, en av de aller viktigste utfordringer? Og mitt spørsmål til statsråden – ikke minst på bakgrunn av det ikke-svaret hun gav: Kan vi være sikre på at Regjeringen ikke vil fremme forslag som sørger for at vi taper kampen om kapitalen? Og kan vi være sikre på at forskjellsmeldingen også drøfter denne viktige problemstillingen når meldingen skrives, at man ikke omgår problemstillingen, slik statsråden nå gjorde?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg er heilt enig med Jan Petersen i det han her peikar på – behovet for norske arbeidsplassar og behovet for at så mange som mogleg kan få eit arbeid, og kva det sjølv sagt har å seia for inntekter til dette landet, som òg gjev grunnlag for omfordeling.

Eg må overlata til andre kollegaer å gå i detalj på akkurat det. Det håpar eg Petersen har forståing for. Næringsministeren har eit program for små og mellomstore bedrifter, og for mykje anna som Regjeringa står bak, finansministeren har no fleire utgreiingar og oppgåver som gjeld skatt. I stortingsmeldinga om utjamning i levekår vil det bli ei vurdering av skattesystemet og på kva måte det kan verka utjamnande.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Børge Brende.

Børge Brende (H): Man kan få inntrykk av at Regjeringen bedriver en bevisst form for dobbeltkommunikasjon her. Sosialministeren henviser til at næringsministeren skal komme med planer for små og mellomstore bedrifter, og så skal hun på den andre siden øke skattene og avgiftene. Det henger ikke helt på greip.

Det hadde vært en fordel hvis sosialministeren hadde innrømmet at de sosiale velferdsordningene vi har i Norge, ikke vil være bedre enn de verdiene som skapes. Vi er avhengig av et næringsliv som går med overskudd, for at det også skal bli inntekter. Det er realiteter som teller.

Regjeringen Bondevik har økt forskjellene: Renten har økt. Det rammer de svakeste. Inflasjonen i Norge er høyere enn i Europa for øvrig. Det rammer også de svakeste. Hvis man skal få gjort noe med forskjellene i Norge, må man legge opp til en robust økonomi med vekstkraft. Og hvilken oppskrift har sosialministeren og Regjeringen der? Hun kan ikke skjule seg bak at skatter og avgifter ikke er hennes bord når hun uttaler seg om det. Tror sosialministeren at økte skatter og avgifter vil bidra til færre arbeidsledige?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg registrerer no at det er Regjeringa som åleine skal ha ansvaret for at renta vart så høg. Eg trur representanten Børge Brende må vera einig med meg i at det òg var mange andre forhold enn Regjeringa sin politikk som var avgjerande for det budsjettet som vart lagt for 1999, som attpåtil Høgre stilte opp for.

Så til skuldningane om dobbeltkommunikasjon. Eg synest faktisk det må kunna gå an på den eine sida å vera oppteken av å skaffa fleire arbeidsplassar som grunnlag for å få flest mogleg i arbeid, som grunnlag for å ta heile Noreg i bruk med dei ressursane vi har her, og samtidig vera oppteken av dei auka forskjellane vi no ser i landet vårt, og den utjamninga som det er behov for i forhold til det som til no har vore ein felles verdi, likeverdige levekår, som held på å rakna.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Vidar Kleppe (Frp): Som representant for et parti som virkelig er opptatt av de økte forskjellene i Norge, og som representant for et parti som er veldig opptatt av den urett som er begått overfor norske borgere, ser jeg meg nødt til å stille sosialministeren et spørsmål. Grunnen til at jeg stiller hovedspørsmålet, er faktisk at jeg har god erfaring med at sosialministeren følger opp de spørsmålene som blir stilt i Stortinget, på en god måte. Jeg vil vise til det hun har gjort når det gjelder kuratortjenesten for krigspensjonistene og en lik krigspensjon, som man får fra 1. september i år. Men den uretten som er begått mot Narvik-bataljonen, som i 54 år har ventet på å få en erstatning for tapte eiendeler i forbindelse med deltakelse i kamphandlingene i Narvik i 1940, er en skamplott som nasjonen ikke kan sitte og se på lenger. Jeg vil spørre so-

sialministeren, som er handlekraftig: Vil hun nå ta fatt i denne saken også og få den opp- og avgjort en gang for alle?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Det er rett som representanten Vidar Kleppe her peiker på: Det er over 50 år etter krigen framleis behov for å sjå nærmare på ganske mange saker som har med krigen å gjera. Han nemnde sjølv to saker, kuratortenesta og krigspensjonane. I tillegg har eit oppgjer i forhold til dei som høyrde til Alta-bataljonen, blitt eit tema gjennom eit eige utval, og enkeltpersonar er no tilrådde å søkja om krigspensjon og eventuelt få det vurdert. Regjeringa har sett av midlar på 1999-budsjettet for å gjera godt ein gammal urett overfor enkeltpersonar som har seinskadar, som til no ikkje har blitt tekne på alvor. Når Vidar Kleppe no reiser spørsmål i forhold til Narvik-bataljonen, ynskjer eg å sjå nærmare på detaljane i den saka før eg gjev noko svar.

Vidar Kleppe (Frp): Jeg takker for svaret. Detaljer er ofte viktige og helt avgjørende for det arbeidet som både statsråder og folkevalgte gjør, så jeg er glad for at sosialministeren også vil se på disse sakene. Når en har holdt på i flere tiår mellom ulike departementer – Forsvarsdepartementet, Sosialdepartementet – og andre representanter i denne sal har tatt initiativ opptil flere ganger, synes jeg det er gledelig, og jeg tolker det som positivt, at statsråden nå vil koordinere dette arbeidet og få avsluttet dette med verdighet for den norske nasjonen – for disse hedersmenn og -kvinner.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg vil be representanten Kleppe om ikkje å leggja noka fortolking i mitt svar førebels utover at han har teke opp eit veldig viktig tema som eg skal syta for blir gjennomgått. Representanten viste sjølv til at dette er ei sak som har gått mellom fleire departement og over lengre tid, og eg trur det fortel noko om vanskelege avvegingar som må gjerast i slike saker. Men eg vil koma tilbake til eit svar på dette spørsmålet.

Presidenten: Tiden for den muntlige spørretime er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en lang rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Laila Kaland til statsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren.

Spørsmål 3, fra representanten Unn Aarrestad til kulturministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden har sykdomsforfall.

Spørsmålene 6 og 7, fra representanten Dag Danielsen til utenriksministeren, vil bli besvart av utviklings- og menneskerettighetsministeren på vegne av utenriksministeren.*

Spørsmål 8, fra representanten Steinar Bastesen til fiskeriministerens, vil bli tatt opp av representanten Benn Mikalsen.

Spørsmålene 12, 13 og 14, fra henholdsvis representantene Synnøve Konglevoll og Ursula Evje til kirke-, utdannings- og forskningsministeren, vil etter avtale mellom statsråd og spørre bli utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 16, fra representanten Bendiks H. Arnesen til sosialministeren, vil bli besvart av arbeids- og administrasjonsministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 17, fra representanten Karin Andersen til sosialministeren, vil bli tatt opp av representanten Olav Gunnar Ballo.

Spørsmålene 18 og 19, fra henholdsvis representantene Reidun Gravdahl og Annelise Høegh til helseministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 20, fra representanten John I. Alvheim til helseministeren, vil bli besvart av sosialministeren på vegne av helseministeren, som er bortreist.

Spørsmål 22, fra representanten Børge Brende til utviklings- og menneskerettighetsministeren, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart etter spørsmål 7, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmålene 23, 24 og 25, fra henholdsvis representantene Øyvind Vaksdal, Bent Hegna og Per Roar Bredvold til miljøvernministeren, må utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 1

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Laila Kaland til statsministeren, vil bli besvart av kommunal- og regionalministeren.

Laila Kaland (A): Eg vil få stille følgjande spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Arbeidsløysa hjå innvandrara er høg, og yrkesdeltakinga hjå innvandrarkvinnene er særleg låg. Ein del av desse kvinnene har låg utdanning, manglar norskkunnskap og har manglande kunnskap om det norske samfunnet. Det å få betre norskundervisning og at arbeidsmarknadstiltaka blir betre overfor innvandrarkvinner må vere ein bevisst politikk.

På kva måte vil statsråden og Regjeringa medverke til at dette målet kan gjennomførast?

Statsråd Odd Roger Enoksen: Det er den første tida i et nytt land at grunnlaget for en ny tilværelse blir skapt. Regjeringen mener at det er her vi må sette inn tiltak for å øke innvandrerkvinnenes deltakelse – både i arbeidsmarkedet og på andre arenaer i samfunnet.

Vi vet at alle trenger grunnleggende kvalifisering for å få innpass på arbeidsmarkedet, så vel norskkunnskaper

* Spørsmålene ble tatt opp av Sissel Dagslet.

(Statsråd Enoksen)

som kunnskap om norsk samfunns- og arbeidsliv. Undervisningen i norsk med samfunnskunnskap er fra 1998 lagt om til en nivåbasert modell. De med svakest skolebakgrunn skal prioriteres med opptil 3000 timer norskopplæring. Vi vet at mange innvandrerkvinner omfattes av denne gruppen. Det er ikke særskilte regler for kvinnene, men kommunene er spesielt bedt om å motivere kvinner til norskopplæring. En del kommuner gir egne opplæringstilbud for innvandrerkvinner. Deltakelse i arbeidsmarkedstiltak blir vurdert dersom det er viktig for å komme i ordinært arbeid. Arbeidsmarkedsetaten deltar i flere prosjekt som er særskilt rettet mot å kvalifisere innvandrerkvinner for ordinært arbeid.

Som et virkemiddel i den grunnleggende kvalifisering ønsker Regjeringen å knytte deltakelse i kvalifisering til utbetaling av økonomisk stønad. Et utvalg skal lage utkast til en egen lov om en stønad knyttet til kvalifisering, slik at nyankomne som deltar i kvalifisering, får en stønad som skal dekke utgifter til livsopphold og bolig. Gjennom denne ordningen vil vi gi kommunene et redskap som skal gjøre det lettere å legge til rette for at nyankomne raskere skal komme inn på arbeidsmarkedet. Den enkelte kommune vil kunne velge om de vil ta ordningen i bruk.

For at innvandrere skal få et godt tilbud som kvalifiserer for norsk arbeidsliv, er det nødvendig med en klar ansvarsdeling og et godt samarbeid mellom involverte instanser, eksempelvis sosialetat, arbeidsmarkedsmyndigheter og utdanningsmyndigheter. Regjeringen har nedsett en tverrdepartemental arbeidsgruppe som skal vurdere ulike sider av den grunnleggende kvalifiseringen, bl.a. organisering, innhold og bruk av individuelle handlingsplaner. Det vil bli lagt vekt på at kvalifiseringen skal tilpasses den enkeltes livssituasjon og ambisjon.

U r s u l a E v j e hadde her overtatt presidentplassen.

Laila Kaland (A): Eg vil takke statsråden for svaret, som eg syntest inneheldt fleire positive moment. Eg har likevel lyst til å stille han eit par spørsmål, og vil grunngi spørsmåla mine litt.

Eg trur at innvandrara vil lære norsk. Dei vil ut i arbeidslivet og tene sine egne pengar og har ikkje noko ønske om å bli sosialklientar. Innvandrarkvinnene har hovudansvaret for oppseding av barn og unge, og det er difor avgjerande at mødrene får delta i undervisning og skaffe seg kunnskapar i norsk språk og kultur, og også kome ut i det ordinære arbeidslivet.

Eg har lyst til å peike på to område som eg ber statsråden følgje nøye opp. Kostnaden med norskopplæring har auka med ca. 10,5 pst. sidan 1993. Samstundes har tilskotssatsane for norsk med samfunnskunnskap for innvandrara vore uendra sidan 1993. Arbeidsmarknadstiltaka er også sterkt reduserte i budsjettforslaga frå Regjeringa. Eg meiner at statsråden bør vere spesielt observant på desse to områda og ta det med i det vidare arbeidet. For det dreier seg også om økonomi for å få gjennomført tiltak for innvandrarkvinnene.

Statsråd Odd Roger Enoksen: Jeg merker meg det representanten sier. Som jeg sa i mitt første svar: For Regjeringen er det avgjørende at man skal legge til rette for grunnleggende kvalifisering. Både norskkunnskaper og kunnskaper om norsk samfunns- og arbeidsliv er viktig, og Regjeringen har altså på den bakgrunn – som jeg sa innledningsvis – lagt opp til en nivåbasert modell. Det er klart at det kan være tilfeller hvor man trenger å gå lenger. Derfor vil også deltakelse i arbeidsmarkedstiltak bli vurdert dersom det er nødvendig og viktig for å komme inn på arbeidsmarkedet.

Men som jeg også sa i mitt første svar: Det er et ønske fra Regjeringen at retten til stønad skal være knyttet til deltakelse i kvalifisering. Dette er etter min oppfatning også et viktig moment som det må legges vekt på.

Laila Kaland (A): Eg takkar for svaret. Eg trur at det at mødrene har hovudansvaret for oppseding av barn og unge er eit viktig moment for å unngå at barna kjem inn i dårlege miljø, i kriminelle miljø og valdsmiljø. Difor er det nødvendig at mødrene i større grad enn før blir påakta i kampen mot vald. Det kan dei bli ved at dei får meir norskundervisning, at dei kjenner meir til det norske samfunnet og like eins at dei kan få kome ut i den ordinære arbeidsmarknaden og bli kjende med sine nye landsmenn. Difor er den gruppa som kommunalministeren har sett ned, viktig, og eg håpar at vi skal lukkast i dette arbeidet.

Statsråd Odd Roger Enoksen: Ganske kort: Dette er jeg helt enig med representanten Kaland i, og jeg vil legge hennes bemerkninger på sinne i det videre arbeid.

S p ø r s m å l 2

Kjell Opseth (A): Eg vil få stille statsministeren følgende spørsmål:

«Verdikommisjonen har ved brev av 8. mars 1999 stilt Førde kommune ved ordføraren ei rekkje spørsmål om ei konkret regulerings sak.

Meiner statsministeren at Verdikommisjonen sitt mandat gjev kommisjonen rett til å gå inn i enkeltsaker i forvaltninga, i dette tilfellet den kommunale forvaltninga?»

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Verdikommisjonen skal ifølge sitt mandat bidra til en bred verdimesig og samfunnsetisk mobilisering for å styrke positive fellesskapsverdier og ansvar for miljø og fellesskap.

I kommisjonens mandat er det særlig to punkter som peker seg ut som relevante i forhold til representanten Opseths spørsmål. Jeg siterer:

« – Verdikommisjonen skal identifisere aktuelle verdimesige og samfunnsetiske utfordringer en står overfor og drøfte mulige svar på dem. I dette arbeidet skal den utfordre og stimulere offentlige myndigheter og relevante deler av det sivile samfunn til debatt og deltagelse.

– Verdikommisjonen skal utfordre til etisk refleksjon og handling ikke bare gjennom utredninger, men gjennom et bredt spekter av aktiviteter som eksemplifiserer, aktualiserer og konkretiserer verdispørsmål.»

En rekke mennesker har henvendt seg til Verdikommisjonen. Mange har ønsket å delta i verdidebatten basert på generell refleksjon og samfunnsengasjement. Andre igjen har basert engasjementet på konkrete erfaringer bl.a. fra saker som er til behandling i forvaltningen.

Disse enkeltsakene og enkeltindividens refleksjoner har i mange tilfeller dannet grunnlag for generelle utfordringer fra Verdikommisjonens side – til samfunnet som helhet, til den enkelte av oss og til forvaltningen i særdeleshet. Det er bra, og jeg synes kommisjonens arbeid så langt har reist mange spennende problemstillinger.

Det er viktig at samfunnet til enhver tid fører kontroll med at det i den offentlige forvaltning ikke blir begått feil eller urett mot enkeltmennesker. Det skjer på mange måter. Borgerne kan gjøre bruk av sin rett til å anke beslutninger inn for andre forvaltningsinstanser. Klager kan også sendes til Sivilombudsmannen. Verdikommisjonen er selvsagt ikke gitt noen forvaltningsmessig kompetanse til å overprøve forvaltningsbeslutninger.

Noe av verdien ved det åpne samfunnet vi ønsker å ha, er at også andre enn de offentlige organ kan ta opp saker til kritisk belysning. Våre media gjør her en viktig jobb ved å ta opp enkeltsaker og underkaste dem et prinsipielt lys.

Jeg mener at politiske myndigheter ikke bør detaljinstruere Verdikommisjonen om hvordan den skal følge opp sitt mandat. Jeg har imidlertid merket meg at kommisjonens nye leder, Jan Erik Langangen, har uttalt at kommisjonen ikke ser det som noen oppgave å gå inn i enkeltsaker i forvaltningen. Det tror jeg er en klok holdning, selv om mandatet ikke fratår kommisjonen retten til å stille offentlige organ spørsmål omkring saker som kan belyse mer generelle og prinsipielle spørsmål.

Brevet til Førde kommune som representanten Opseth viser til, er ikke behandlet av Verdikommisjonens styringsgruppe, men sendt av sekretariatslederen.

Når det gjelder den konkrete ekspropriasjons- og regulerings sak som dette dreier seg om, ser jeg ingen grunn til å gå inn i den. Jeg er imidlertid kjent med at kommunestyret har fattet enstemmige vedtak i saken, og at ordføreren i Førde kommune allerede har besvart brevet fra Verdikommisjonens sekretariatsleder og dermed bidratt til å klargjøre de faktiske forhold i saken.

Kjell Opseth (A): Eg takkar statsministeren for svaret, som på mange måtar var avklarande i forhold til om Verdikommisjonen skal gå inn i enkeltsaker. Eg vil gjerne få lov å gje uttrykk for at det at brevet vart sendt, er ein ting, men innhaldet i brevet er noko heilt anna. Der som det skal vere slik at Verdikommisjonen skal gå inn i forvaltninga så detaljert som i dette tilfellet, vil Verdikommisjonen få eit formidabelt arbeid. Så det er all grunn til å seie seg glad for at leiaren i Verdikommisjonen har sagt at dette ikkje er ei oppgåve for Verdikommisjonen. Men når slike brev likevel blir sende, må det jo

byggje på at det mandatet som Verdikommisjonen har fått, ikkje er klårt nok, all den tid sekretariatsleiaren har sendt dette brevet.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Jeg synes kommisjonens mandat er klart nok. Når kommisjonens leder også sier at han ikke ser det som naturlig for kommisjonen å gå inn i enkeltsaker, synes jeg dette skulle være tilfredsstillende avklart.

Vi har også fått opplyst fra kommisjonens sekretariat at kommisjonen får en mengde henvendelser fra enkeltpersoner, men at deres praksis er at de ikke går inn i enkeltsaker. De pleier imidlertid å se om henvendelsene kan kategoriseres under et hovedområde som det kan være aktuelt for kommisjonen å ta opp på mer generell basis.

Jeg er ikke så opptatt av om kommisjonen skulle føle at den har en rett til å henvende seg til et forvaltningsorgan om en enkeltsak, men som jeg har sagt, tror jeg kommisjonslederens uttalelse om at det ikke bør være kommisjonens praksis, viser en klok holdning og en klok forståelse av mandatet. I alle fall skal ikke kommisjonen være en ankeinstans for forvaltningsavgjørelser.

Kjell Opseth (A): Eg vil igjen takke statsministeren for svaret.

Eg trur denne runden i Stortinget vil gjere den jobben som Verdikommisjonen skal gjere, noko enklare, nemleg å konsentrere seg om dei grunnleggjande haldningane og verdinormene vi har i samfunnet, som vi alle saman er samde om bør styrkjast. Så kan ein ha tvil eller tru om i kva grad ein gjennom ein prosess kan nå det målet som i alle fall eg for min del meiner må vere med Verdikommisjonen, og då bør ein halde seg langt unna enkeltsaker i forvaltninga og konsentrere seg om hovudoppgåvene.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Som det vel har fremgått av ordvekslingen mellom representanten Opseth og meg, tror jeg at vi i stor grad deler oppfatningen av hva kommisjonen bør arbeide med, og hva den ikke bør gå inn i. Det skal dog sies at i det brevet som ble sendt fra sekretariatslederen, peker han innledningsvis på at han ser på storsamfunnets måte å behandle svake mennesker på som en viktig problemstilling for kommisjonen, og på den bakgrunn har han stilt disse spørsmål. Jeg kan være enig i at spørsmålene er stilt på en måte som virker som det er mer et ønske om å gå inn i en konkret sak enn i denne generelle problemstilling. Men her har kommisjonslederen gitt uttrykk for en holdning som jeg synes er klok, og som jeg har inntrykk av at representanten Opseth og jeg deler.

Ellers vil jeg si at selv om det ikke alltid når fram i riksmidier, og selv om det også kan være tendenser i riksmidier til å forsøke å minimalisere Verdikommisjonens arbeid, har den faktisk satt i gang masse positivt arbeid, fått i gang verdidebatter i bedrifter, i organisasjoner, i skoler – i det sivile samfunn i det hele tatt. Jeg tror at de som følger Verdikommisjonens arbeid utenom de store

riksmediene, vil se at den allerede har satt i gang mange fine prosesser i samsvar med sitt mandat.

S p ø r s m å l 3

Fra representanten Unn Aarrestad til kulturministeren:
«I Aftenposten 23. februar 1999 står det at idretts- og ungdomsleiarar må bruka mykje tid og energi på byråkrati i tilknytning til lag og organisasjonar. Mange foreldre ynskjer også å engasjera seg, men ikkje med å fylla ut skjema.

Kva vil statsråden gjera for å redusera skjemaveldet som frivillige organisasjonar nå opplever?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden har sykdomsforfall.

S p ø r s m å l 4

Liv Marit Moland (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til barne- og familieminister Svarstad Haugland:

«I regi av enkelte krefter i reklamebransjen er det blitt arrangert konferanser med det siktemål å utarbeide reklamestrategier rettet mot barn. I dag finnes det reguleringer på reklame rettet mot barn i etermediene, men ikke i pressen for øvrig.

Hva vil statsråden gjøre for å beskytte forsvarsløse barn mot reklame, og vil et eventuelt forbud i dags-/ukepresse og kringkasting bli vurdert?»

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Det er rett at marknadsføringslova ikkje har noko generelt forbod mot å retta reklame mot born. Men lova inneheld eit forbod mot at næringsdrivande utfører handlingar som er urimelege i høve til forbrukarane, eller på annan måte er i strid med god marknadsføringsskikk. Reklame som utnyttar born sin tillit til dei føresette, eller utnyttar at borna har mindre erfaring og er meir godtruande enn vaksne, vil vera i strid med god marknadsføringsskikk.

Som representanten Moland seier i spørsmålet sitt, finst det i dag reglar som regulerer reklame retta mot born i etermedia. Kringkastingslova har eit forbod mot i det heile å senda reklame retta særleg mot born i radio eller på fjernsyn. Kringkastingslova har også eit forbod mot å senda reklame ti minutt før og etter eit barneprogram. For Forbrukarombodet, som fører tilsyn med marknadsføringsregelverket, er reklame retta mot born eit prioritert område.

Når det gjeld kva for tiltak eg eventuelt vil foreslå, viser eg til at Regjeringa førebur ei melding om forbrukarpolitikken. Denne meldinga tar vi sikte på å leggja fram for Stortinget før sommaren. I meldinga vil born og reklame vera eit viktig tema. Med utgangspunkt i meldinga vonar eg at vi vil få ein brei debatt i Stortinget, der representantane kan gje uttrykk for kva for tiltak dei meiner er ynskjelege og naudsynte. Eit viktig emne gjeld balansen mellom å verna borna, t.d. gjennom regelverket, og å

gjera dei flinkare gjennom opplæring, slik at dei sjølve kan gjera gode val.

Liv Marit Moland (A): Jeg takker statsråden for svaret. Jeg var veldig fornøyd med svaret. Det var svært positivt.

Ifølge en spørreundersøkelse 4 Fakta har gjort for organisasjonen Framtiden i våre hender, svarer 62 pst. av befolkningen at de ikke godtar reklame rettet mot barn og unge. Noen få i reklamebransjen skyr ikke noe middel for å manipulere i reklamen. Noen ønsker å tøyse grensene overfor barna, mens derimot et flertall heldigvis ønsker å beskytte barn mot en uheldig og aggressiv reklame. Barn har begrenset mulighet til å skille reklame fra virkelighet, og denne reklamen har derfor stor påvirkningskraft overfor barna. Det er et gledelig sunnhetstegn for reklamebransjen at bare 15 reklamefolk meldte seg på en konferanse i Oslo som hadde til hensikt å se på bransjens mulighet til å påvirke barns kjøpelyst.

I og med statsrådens positive svar, har jeg ikke noe oppfølgingsspørsmål, for mitt spørsmål gikk på konkrete tiltak og et ønske om å få lagt dette fram for Stortinget.

S p ø r s m å l 5

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg har følgende spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«Halden kommune diskriminerer utenbys håndverksbedrifter. Fredrikstad-firmaet Borge Rør A/S gav et tilbud på 701 000 kroner angående rørleggerarbeider på det kommunale Karrestad bofellesskap, men kommunen valgte et lokalt rørleggerfirma som lå 23 000 kroner høyere i pris. EØS-avtalens generelle prinsipper gjelder også kommunal sektor under terskelverdiene.

Hva vil statsråden foreta seg for å hindre at Halden kommune bryter EØS-regelverket?»

Statsråd Lars Sponheim: Det er riktig som stortingsrepresentanten Hedstrøm påpeker, at EØS-avtalens generelle bestemmelser, herunder forbudet mot diskriminering på nasjonalt grunnlag, også gjelder for kommunal sektor. I tillegg følger det også av norsk anbudsrett og forvaltningsrett at leverandørene skal gis lik behandling. En kommune kan derfor ikke foretrekke en leverandør alene på grunn av lokal tilhørighet.

Hvorvidt Halden kommune har brutt noen av de nevnte rettsreglene i forbindelse med det aktuelle kjøpet av rørleggertjenester til Karrestad bofellesskap, vil jeg ikke uttale meg om her.

Jeg vil imidlertid generelt bemerke at det i forbindelse med valg av leverandør, er et grunnleggende prinsipp at den enkelte leverandør skal få vite om hvilke kriterier som vil være avgjørende for tildelingen. Oppdragsgiver må derfor opplyse om tildeling vil skje på grunnlag av pris alene eller ut fra en mer sammensatt vurdering av hvilket tilbud som er det økonomisk mest fordelaktige. Om kommunen har valgt at tildeling skal skje ut fra en økonomisk totalvurdering, vil ikke en noe dyrere pris hos vinnertilbudet i seg selv innebære et regelverksbrudd.

Avslutningsvis vil jeg si at Regjeringen arbeider aktivt for å bidra til at regelverket på området for offentlige anskaffelser, herunder EØS-avtalens generelle bestemmelser, følges også i Kommune-Norge. Et ledd i dette arbeidet er den dialog Nærings- og handelsdepartementet nå har med kommunesektoren for å vurdere felles statlige og kommunale innkjøpsregler uavhengig av anskaffelsens størrelse.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg takker statsråden for svaret, og er glad for at departementet og Regjeringen arbeider med å finne bedre løsninger som kan hjelpe små og mellomstore bedrifter som er konkurransedyktige. Tilfellet Borge Rør A/S er ikke enestående. Også andre firmaer sier seg forbigått ved anbud i Halden kommune. Selv om EØS-avtalens prosedyreregler ikke kommer til anvendelse for anskaffelser under terskelverdiene, gjelder avtalens generelle prinsipper også innen kommunal sektor og for alle anskaffelser, uavhengig av verdi. Dette var statsråden for øvrig inne på.

Det at kommunen ikke tar det beste og billigste anbudet, betyr jo at det er skattebetalerne som til syvende og sist vil betale for dette. På landsbasis kan det være store beløp som betyr en negativ effekt for dem som til syvende og sist vil betale regningen.

Mitt tilleggsspørsmål til statsråden blir: Hva vil statsråden bidra med i tillegg til det han har sagt, for å gi de bedriftene som er konkurransedyktige, sin rett? Vil han f.eks. gjøre det lettere å kunne klage på usaklig forskjellsbehandling?

Statsråd Lars Sponheim: Får jeg først gi uttrykk for, som jeg også sa i mitt første svar, at de prinsipper og den tankegang som representanten Hedstrøm her legger til grunn, er helt avgjørende. Det skal være en fair konkurranse, og det skal være objektive kriterier som den enkelte kan forholde seg til og konkurrere på grunnlag av. Det må være det bærende prinsippet.

Nærings- og handelsdepartementet har nå et utvalg i arbeid som nettopp skal se på et apparat for å håndheve dette, og vil vurdere mulige tiltak for å forbedre forholdene, bl.a. det å kunne gi den enkelte anledning til å klage på urimelig behandling. Dette utvalget vil legge fram sin innstilling i løpet av kort tid – tidligst til sommeren – og da vil vi selvsagt følge dette opp.

Et annet viktig forhold er det arbeidet som jeg nevnte i mitt svar, i retning av et felles regelverk for alle offentlige anskaffelser også under terskelverdiene. Der har også Stortinget gitt noen føringer og gitt uttrykk for ønske om at Regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med en utvidelse av lov om offentlige anskaffelser til også å gjelde kommunal sektor. Får man på plass et slikt regelverk, vil leverandører til kommunal sektor få en sterkere stilling enn i dag.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg takker statsråden for tilleggssvaret, som var fullt tilfredsstillende.

Jeg vil også påpeke at det er viktig når resultatene av arbeidet i departementet foreligger, at man går ut og in-

formerer små og mellomstore bedrifter, slik at de mer konkret og på et skikkelig grunnlag kan vite hva som er deres rettigheter, og dermed skape trygghet slik at de kan fortsette å inngi anbud. Dette koster jo relativt betydelige beløp. Jeg håper at slik informasjon vil være en selvfølge fra departementet, og at det gjøres grundig når resultatene foreligger.

Statsråd Lars Sponheim: Jeg skal love at vi skal følge dette opp på en måte som gjør at vi sikrer en enda mer effektiv og bedre konkurranse. Situasjonen i dag er jo at kommunenes anskaffelsesprosedyrer i beste fall er nedfelt i instruks. Det gjør at leverandørene har en begrenset mulighet til å påberope seg regelverket overfor domstolene. Et nytt felles regelverk nedfelt i lov og forskrift vil imidlertid endre på dette og dermed skape sikkerhet for en reell konkurranse.

Presidenten: Spørsmålene 6 og 7, fra representanten Dag Danielsen til utenriksministeren, vil bli tatt opp av representanten Sissel Dagslet og besvart av utviklings- og menneskerettighetsministeren på vegne av utenriksministeren.

S p ø r s m å l 6

Sissel Dagslet (Frp): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til utviklings- og menneskerettighetsministeren:

«Ifølge media undergraves NATOs strategi med å legge massivt press overfor Slobodan Milosevic ved at sentrale allianseland underhånden gir forsikringer om at visse tiltak ikke blir iverksatt. Dersom dette er riktig, vanskeliggjør det i stor grad Kosovo-forhandlingene, samtidig som det undergraver NATOs stilling.

Hva er ministerens vurdering av denne situasjonen?»

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Utenriksministeren er ikke kjent med at allierte land har gitt slike forsikringer til president Milosevic. NATO-offiserer skal riktignok ifølge oppslag i media ha fremsatt påstander om dette. Utenriksministeren har i egenskap av OSSE-formann jevnlig kontakt med sine kolleger fra NATO-land i Kontaktgruppen for det tidligere Jugoslavia. I disse samtalene har han ikke kunnet registrere annet enn sterkt samhold mellom allianselandene i dette spørsmålet.

Kosovo-forhandlingene er nå i gang igjen i Paris, og det arbeides intenst og målrettet for at partene skal komme fram til enighet om en fredelig løsning. Det er etter Regjeringens syn ingen tvil om at NATOs medlemsland står samlet i bestrebelsene på snarest mulig å få til en forhandlingsløsning og tilfredsstillende ordninger for sivil og militær kontroll med iverksettelsen av avtalen.

Sissel Dagslet (Frp): Jeg takker statsråden for svaret. Mener ikke statsråden at tiden nå er inne for at Norge sier klart ifra? Skal NATO beholde sin troverdighet, er det viktig at man ikke bare fremsetter trusler, men også, om nødvendig, gjennomfører dem.

I Aftenposten i går fremkom det at kosovoalbanerne nå har godtatt fredsavtalen samt forpliktet seg til å underskrive. Milosevics holdninger, derimot, er etter min mening helt uklare. Man kan spørre seg om han har til hensikt å underskrive noen avtale overhodet. Han tar neppe NATOs trusler på alvor. At det nå er uenighet innad i NATO, er kjent. Fra britisk, fransk og tysk hold er det fremholdt at det folkerettslige grunnlaget for angrep er svekket i forhold til hva det var i oktober 1998. Hva mener statsråden om dette, og hva skal til for at NATO nå gjør alvor av sine trusler?

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Først av alt tror jeg nok jeg må understreke at det er OSSE-formann utenriksminister Knut Vollebæk som er rette vedkommende til å svare på spørsmålet, men jeg skal gi til kjenne i hvert fall noen få synspunkter.

Når representanten sier at tiden er inne for at Norge sier klart ifra, vil jeg nok anmode om at vi fra norsk side arbeider i nært samarbeid med resten av OSSE, og at man ikke går unilateralt med tiltak i noen retning. Det vil være veldig lite hensiktsmessig. Det er viktig at det internasjonale samfunn, NATO og OSSE opptrer samlet.

Så er det spørsmålet om fremsetting av trusler uten at man gjennomfører dem. Jeg vil understreke at det nå pågår forhandlinger i Frankrike, og at kosovoalbanerne, som representanten sa, har akseptert fredsavtalen. Nå ligger presset på serbisk side. Etter min vurdering er det klare premisser og rammeverk for iverksettingsoperasjonene fra NATOs side, og vi må i hvert fall gi en fredelig løsning full sjanse før man griper til slike operasjoner fra NATOs side.

Når det gjelder franske og tyske holdninger, tror jeg ikke jeg skal kommentere det på grunnlag av medieoppslag. Da tror jeg vi må ha annen bakgrunn for hva vi sier.

Sissel Dagslet (Frp): Jeg har stor forståelse for at statsråden ikke kan svare i regi av utenriksministeren, men jeg synes faktisk at Regjeringen har en veldig diffus holdning til det som nå skjer. Jeg mener at vi snart må si klart ifra. Jeg er av den formening at gjør vi ikke det, står NATOs troverdighet på spill, føler jeg.

Det å drive med trusler på trusler på trusler fører sjelden fram, og motparten – i dette tilfellet – tar da ikke truslene på alvor.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Etter min vurdering er det for tidlig å konkludere med at motparten ikke tar dette alvorlig. Nå er det et betydelig internasjonalt press mot serberne. Kosovoalbanerne har akseptert avtalen. Det betyr at hele det internasjonale samfunn nå kan legge tyngden på forholdet til Milosevic og hans regjering. Det vi må gjøre, er å legge maksimalt press i den situasjonen for å unngå at vi må gripe til militære tiltak.

Når det gjelder den opsjonen, er det faktisk slik at ACTORD er klargjort fra NATOs side, og man kan iverksette dette dersom et samlet NATO finner grunn til det i henhold til utviklingen i forhandlingene. Men først må vi altså gi freden en sjanse og søke å unngå å bruke

militære midler. Dersom det blir nødvendig, må vi gjøre det, og det tidspunktet må et samlet NATO ta stilling til, og ikke Norge alene.

S p ø r s m å l 7

Sissel Dagslet (Frp): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til utviklings- og menneskerettighetsministeren:

«Ifølge oppslag i Aftenposten 11. mars 1999 vil sterke krefter i EU at organisasjonen skal fremme en resolusjon som er kritisk til Kina når FNs menneskerettighetskommisjon innleder sin sesjon senere denne måneden. Dette skjer med bakgrunn i at det er sterk misnøye med de resultater som er oppnådd på menneskerettighetsområdet i Kina.

Hvilke utenrikspolitiske tiltak akter den norske regjering å iverksette for å markere at menneskerettighetssituasjonen i Kina er uakseptabel?»

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Menneskerettighetssituasjonen i Kina har vært tatt opp fra norsk side i forbindelse med en rekke besøk til og fra Kina på politisk nivå de senere år. Særlig har dette vært tilfellet etter at Norge i 1993 innledet en løpende menneskerettighetsdialog med Kina. Dialogen er gradvis utbygd i omfang og dybde, med særlig fokusering på rettsstatsprinsipper, bl.a. ytringsfrihet og strafferett. Menneskerettighetssituasjonen i Kina vil også være et sentralt tema i de konsultasjonene som utenriksministeren vil ha med den kinesiske utenriksminister når han besøker Norge neste uke, som ledd i en nordisk rundreise.

Utviklingen når det gjelder menneskerettigheter i Kina, viser at bildet er sammensatt. På den positive siden kan det konstateres:

- Kina har nå undertegnet de to sentrale FN-konvensjonene om menneskerettigheter fra 1966.
- FNs høykommisær for menneskerettigheter, Mary Robinson, ble invitert til Kina i fjor høst.
- FNs spesialrapportør for tortur er invitert til Kina i nær fremtid.
- I takt med den økonomiske utvikling har den enkelte kineser nå større frihet til å velge. Akademikere og representanter for styresmaktene har større takhøyde for diskusjon, også av politiske spørsmål. Kinesiske medier er blitt mer pågående, mens stadig flere kinesere har tilgang til utenlandske TV-sendinger.
- Det må antas at denne utviklingen også har sammenheng med intensivert kritikk i internasjonale fora og bilaterale menneskerettighetsdialoger.

Men det er også utviklingsstrekk, som representanten var inne på, som gir grunn til uro og bekymring. Dette gjelder bl.a. arrestasjonene den siste tiden av politiske dissidenter med idømmelse av lange fengselsstraffer. Dette er da også bakgrunnen for at spørsmålet om å fremme en kritisk resolusjon i FNs menneskerettighetskommisjon er kommet opp.

Menneskerettighetssituasjonen i Kina vil selvsagt bli tatt opp fra norsk side i forbindelse med møtet i den fore-

stående Menneskerettighetskommisjonen i Genève. Hvorvidt det vil være formålstjenlig å fremme en kritisk resolusjon, vil bli drøftet med likesinnede land, både nå, før og under Menneskerettighetskommisjonens møte. Her vil flere forhold bli vurdert, bl.a. oppslutningen om en slik resolusjon. Det vil være svært lite hensiktsmessig å fremme et forslag til resolusjon om Kina, som så blir nedstemt.

Sissel Dagslet (Frp): Jeg takker statsråden for svaret, men jeg forstår jo nå at Regjeringen ikke har til hensikt å gå inn og støtte en slik resolusjon, og at den her vil være svak i sine uttalelser.

Jeg hadde faktisk håpet at Regjeringen ville markert seg sterkere i synet på bekjempelsen av brudd på menneskerettighetene i Kina samt tatt initiativ til å fremme eller støtte en resolusjon med kritikk av Kinas menneskerettighetspolitikk. Jeg er skuffet over unnfalldenheten. Da står ikke Norges bekjempelsen av brudd på menneskerettighetene til troende.

Jeg sitter dessverre fortsatt igjen med en følelse av at Regjeringen kan se ut til å være mer opptatt av miljøvern i Kina enn av å styrke menneskerettighetene. Jeg håper at statsråden kan berolige meg med at det ikke er tilfellet.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Det kan jeg berolige representanten med. Det er ikke snakk om unnfalldenheten. Hvis representanten hadde vært til stede under noen av de samtaler som har vært ført fra norsk side, og også registrert og sammenlignet tekst på innlegg som har vært fremført fra norsk side når det gjelder menneskerettighetssituasjonen i Kina, tror jeg man hadde notert seg at her er det ingen unnfalldenhet fra norsk side. Det vil det heller ikke være på møtet i Menneskerettighetskommisjonen i Genève, hvor jeg bl.a. vil holde et åpningsinnlegg, og hvor det vil være flere anledninger senere til å ta opp menneskerettighetssituasjonen i Kina.

Det er ikke sagt fra norsk side at man ikke vil støtte en resolusjon. Det er sagt fra norsk side, som jeg sa i mitt svar til representanten, at vi er i kontakt med likesinnede land nå, før og under kommisjonens møte. Vi vil da vurdere sammen med likesinnede land hvorvidt man ser det som formålstjenlig og hensiktsmessig å fremme en kritisk resolusjon. Et av de viktigste poengene der vil selvsagt være oppslutningen om en slik resolusjon. Det vil være veldig lite hensiktsmessig å fremme et forslag til en resolusjon om Kina som så blir nedstemt. Da har man i tilfelle oppnådd – etter min vurdering – det motsatte av det jeg vil anta representanten ser som sitt ønske.

Sissel Dagslet (Frp): Jeg takker for svaret.

Jeg føler meg beroliget, og jeg håper at Regjeringen tar med seg de signalene som her har kommet.

Presidenten: Vi går til spørsmål 22.

S p ø r s m å l 2 2

Børge Brende (H): «Den 22. mars 1999 starter den 55. sesjon i FNs menneskerettighetskommisjon, hvor

Norge i år er medlem. Det har i den senere tid vært en bekymringsfull utvikling i bruddene på menneskerettighetene i Kina og ikke minst i Tibet.

Vil Norge arbeide for at det blir vedtatt en resolusjon som fordømmer disse økte brudd på menneskerettighetene i Kina og den tiltagende undertrykkelse av tibetanerne, som er i ferd med å bli en minoritet i sitt eget land?»

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Jeg har på vegne av utenriksministeren i forkant av dette spørsmålet svart på spørsmål fra representanten Danielsen om hvilke tiltak den norske regjering akter å iverksette i forhold til menneskerettighetssituasjonen i Kina, og vil først vise til det som der ble sagt. Der påpekte jeg bl.a. at Kina nå har undertegnet konvensjonen om sivile og politiske rettigheter og konvensjonen om sosiale, økonomiske og kulturelle rettigheter. Besøket av FNs høykommisær for menneskerettigheter, Mary Robinson, og invitasjonen til FNs spesialrapportør for tortur er også signaler om at Kina ønsker et samarbeid med det internasjonale samfunn på menneskerettighetsområdet.

Samtidig deler jeg representanten Brendes bekymring for utviklingen på menneskerettighetsområdet i Kina og Tibet. Dette gjelder bl.a. arrestasjoner av dissidenter, med illeggelse av lange fengselsstraffer. Som nevnt i svaret fra utenriksministeren, vil menneskerettighetssituasjonen i Kina selvsagt bli tatt opp fra norsk side i forbindelse med det forestående møtet i Menneskerettighetskommisjonen i Genève. Spørsmålet om å fremme en kritisk resolusjon vil bli drøftet med likesinnede land – både nå, før og under MR-kommisjonens møte. Her vil flere forhold bli vurdert, bl.a. oppslutningen om en slik resolusjon. Det vil være svært lite hensiktsmessig å fremme et forslag til resolusjon om Kina som så blir nedstemt.

La meg tilføye at disse vurderingene selvsagt også vil omfatte situasjonen i Tibet og vårt arbeid for å skape mer respekt for tibetanernes etniske, kulturelle og religiøse identitet. Dette spørsmålet vil også bli tatt opp fra norsk side under Menneskerettighetskommisjonen i Genève, det kan jeg love representanten Brende. Etter vår vurdering vil det imidlertid være nødvendig for myndighetene i Beijing å finne en løsning med Dalai Lama. Av den grunn oppfordrer vi alltid kinesiske myndigheter til å gå inn i reelle forhandlinger med tibetanernes religiøse leder, som en fra norsk side også vurderer som en modererende faktor i konflikten i Tibet. Det vil være kjent at enkelte tibetanere i eksil begynner å sette spørsmålstegn ved ikkevoldslinjen.

Situasjonen i Tibet står også sentralt i den norsk-kinesiske menneskerettighetsdialogen. Norge støtter for øvrig flere prosjekter i Tibet gjennom Nettverk for Universitetsstudier. Nettverket har en norsk representant i Lhasa, som gjennom sitt arbeid også skaffer oss nyttige bidrag til å forstå situasjonen i Tibet.

Børge Brende (H): Jeg vil i likhet med statsråden understreke at det har vært en negativ utvikling i Kina på en del områder, spesielt når det gjelder arrestasjon av dissidenter. Vi ser også at utviklingen i Tibet er meget be-

kymringsfull. Hundrevis av ungdommer er arrestert for bare å ha vist frem et bilde av Dalai Lama i Lhasa sentrum. Dette er ikke akseptabelt. Og Mary Robinson konkluderte også med at menneskerettighetsbruddene i Tibet er meget alvorlige.

Men så kommer Regjeringens svar på mitt spørsmål om det er riktig å fremme en resolusjon som fordømmer dette, i Genève. Til det sier statsråden at Regjeringen vil vurdere hvorvidt det er formålstjenlig. Da er mitt spørsmål: Synes Regjeringen det er riktig å fremme en slik resolusjon? Burde det vedtas en resolusjon i Genève som fordømmer dette? Og hvis man mener at man burde vedta en slik resolusjon, vil norske myndigheter berede grunnen for det? Der synes jeg statsrådets svar var litt tynt.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: For å komplettere bildet og vise kompleksiteten i menneskerettighetssituasjonen vil jeg vise til et par positive utviklingstrekk som også hører med i bildet. Det er at dødsstraffbruken er gått ned i Kina, og at det er endringer i positiv retning på straffeprosessområdet og på Rule of Law. Men situasjonen er verre på en del andre områder, som også representanten Børge Brende var inne på.

Når det gjelder spørsmålet om å fremme en resolusjon, sa jeg i mitt svar at vi er i kontakt med likesinnede land, både nå – konsultasjoner pågår – før og under Menneskerettighetskommisjonens møte. Etter min vurdering er det minst hensiktsmessige å fremme en resolusjon som nedstemmes. Det vil kunne være et trumfkort for det land som Børge Brende er opptatt av å kritisere. Det mest hensiktsmessige er altså ikke å fremme en resolusjon som man ser blir nedstemt i salen, og som kan fremstilles som en seier i forhold til det internasjonale samfunn.

Ut fra representanten Brendes holdning tror jeg han bør ha forståelse for de vurderinger Regjeringen gjør, at bl.a. oppslutning er et nøkkelpunkt i denne sammenheng.

Børge Brende (H): Hvis Stortingets spørretime skal ha noen hensikt, er det en fordel om statsråden forsøker å besvare de spørsmålene som blir stilt. Når det gjelder situasjonsbeskrivelsen av hele problemkomplekset, tror jeg ikke statsråden og jeg er veldig uenige. Jeg er ikke tungnem, så jeg har fått med meg at det ikke er hensiktsmessig å få en slik resolusjon nedstemt i FNs menneskerettighetskommisjon. Men mitt spørsmål er – og det håper jeg at statsråden kan besvare: Regjeringen Bondevik lovet at man skulle løfte menneskerettighetsaspektet i norsk utenrikspolitikk. Ønsker man, og synes man det er betimelig at en resolusjon som påtaler brudd på menneskerettigheter, ikke minst i Tibet og Kina, blir vedtatt i Genève? Arbeider man for det? Det må jo gå an å svare på det. Bereder man nå grunnen for at man skal få til et absolutt betimelig vedtak av en resolusjon? Hvis man underveis ikke får flertall, er det greit nok, da får vi ta det til etterretning. Men jobber Regjeringen, som vil løfte denne problematikken, med det som utgangspunkt? Det vil jeg gjerne ha svar på.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: I alle forberedelser i Menneskerettiskommisjonen i Genève bereder vi grunnen for en så offensiv linje som overhodet mulig på menneskerettighetsområdet. Det gjelder generelt, og det gjelder også på dette punkt.

Jeg kan berolige representanten Brenne med at vi har nære konsultasjoner. Jeg har selv f.eks. diskutert dette spørsmålet med den tyske politisk ansvarlige for arbeidet med Menneskerettighetskommisjonen, jeg har også diskutert dette med Lloyd Axworthy, den kanadiske utenriksminister, for to uker siden. Vi bereder grunnen for en så offensiv linje som mulig på dette området. Vi er også i kontakt med amerikanerne, vi er i kontakt med EU-kretsen, og vi følger veldig nøye med på hvor de ulike land legger seg, og forsøker å berede grunnen for en så offensiv linje som mulig. Det som vi ser avtegne seg nå, er at det – foreløpig i hvert fall – ikke ser ut til at man kommer så langt som det representanten Børge Brende ønsker, en mest mulig kritisk resolusjon i forhold til Kina. Løpet er imidlertid ikke ferdig, og vi har fremdeles konsultasjoner.

Jeg forventer faktisk respekt for at vi forsøker å legge oss på en så offensiv linje som mulig i Menneskerettighetskommisjonens arbeid. Virkemidlene må vi finne oppslutning for gjennom samarbeid med likesinnede land.

Presidenten: Vi er da ferdig med spørsmål 22 – Børge Brende er forhåpentligvis fornøyd.

Vi går da tilbake til spørsmål 8.

S p ø r s m å l 8

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Steinar Bastesen til fiskeriministeren, vil bli tatt opp av representanten Benn Mikalsen.

Benn Mikalsen (TF): Vi har et spørsmål til statsråd Angelsen:

«Vanna-konsernet har kjøpt inn to trålere fra Russland, «Belomorsk» og «Mir», for å fiske på russisk kvote og levere i Loppa kommune i Finnmark. Fartøyene nektes å anløpe Norge med begrunnelse at de har fortid som smutthulltrålere. Nå har Norge skrevet under en avtale om fiskerettigheter i norsk sone for smutthullnasjonen Island. I tillegg fisker flere båter med smutthullhistorie i norsk sone.

Vil statsråden se på denne saken på nytt slik at trålerne kan få levere råstoff i Finnmark?»

Statsråd Peter Angelsen: Som kjent har Norge, Russland og Island inngått en avtale som forhåpentligvis vil gjøre slutt på det uregulerte islandske fisket i Smuttullet. Avtalen er ikke undertegnet ennå, og dette vil ikke bli gjort før de tilhørende protokoller er ferdigforhandlet og nødvendig konstitusjonell behandling er foretatt.

I lys av den situasjon vi har nå, vil Vanna-konsernet derfor bli meddelt at myndighetene inntil videre vil unnlate å praktisere det regelverk som ligger til grunn for å nekte «Mir» og «Belomorsk» adgang til norsk indre far-

vann. En slik ordning må betraktes som midlertidig inntil avtalen med tilhørende protokoller er trådt i kraft.

Benn Mikalsen (TF): Jeg vil takke statsråden for svaret.

Jeg går ut fra at statsråden i sin vurdering har tatt hensyn til at det ikke er fangstmaskinene «Mir» og «Belomorsk» som har gjort seg skyldig i miljøkriminalitet i Smutthullet, men menneskene bak fartøyene.

Vi registrerer videre med tilfredshet at vårt initiativ til å bidra til å skaffe råstoff til Bergsfjord i Loppa kommune langt på vei har lyktes.

Takk til statsråden.

Statsråd Peter Angelsen: Bakgrunnen for at det ble opprettet en forskrift som gav hjemmel for å nekte fartøy som har fisket i Smutthullet, adgang til å fiske i norsk økonomisk sone, og for også å kunne nekte anløp i indre norsk farvann, er at man skulle ta bort driftsgrunnlaget for de trålerne som drev et slikt uregulert fiske. Det synes som at det har hatt stor effekt. Det er Regjeringens intensjon å føre videre den praksis og den forskrift som vi nå har når det gjelder fartøy som fisker uten regulering i avtale om kvoter mellom norske og russiske myndigheter.

S p ø r s m å l 9

Ranveig Frøiland (A): Eg skal få stilla følgjande spørsmål til finansministeren:

«Etter forslag fra Arbeiderpartiet vedtok Stortinget våren 1998 å be Regjeringen snarest sette i gang en egen utredning med tanke på å endre krysseierbestemmelsene for finansinstitusjoner. Med det nært forestående nedslaget i Kreditkassen haster det å endre de strenge fradragsbestemmelsene. På denne måten kan det bli lettere å beholde nasjonalt eierskap over de store bankene. Regjeringen har ikke fulgt opp Stortingets vedtak fra i fjor vår.

Vil Regjeringen snarest rydde opp i denne saken?»

Statsråd Gudmund Restad: Etter forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 skal det ved beregninger av finansinstitusjoners ansvarlige kapital gjøres fradrag for ansvarlig kapital skutt inn i andre finansinstitusjoner utover terskler fastsatt i forskriften § 7 bokstavene e og f, de såkalte krysseierbestemmelsene. I henhold til bokstav e skal det gjøres fratrukk i institusjonens egen ansvarlige kapital for bokførte verdier av ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner som overstiger 2 pst. av den mottakende finansinstitusjons egen ansvarlige kapital. I henhold til bokstav f skal det gjøres fradrag for bokførte verdier av ansvarlig kapital som ikke trekkes fra i henhold til bokstav e, for den del av summen av slik ansvarlig kapital som overstiger 10 pst. av finansinstitusjonens egen ansvarlige kapital.

Bakgrunnen for reglene er ønsket om å motvirke såkalte dominoeffekter, dvs. at soliditetsvanskeligheter i en finansinstitusjon skal smitte over i andre finansinstitusjoner. En har ønsket å unngå at samme krone kan benyttes flere ganger til å oppfylle kravene til ansvarlig kapital.

Som følge av Stortingets vedtak våren 1998 bad Finansdepartementet i brev av 18. mai i fjor Banklovkommissjonen om en vurdering av krysseierbestemmelsene. Problemstillingen er behandlet i utredning nr. 4 fra Banklovkommissjonen, jf. NOU 1998:14 Finansforetak m.v. Flertallet i Banklovkommissjonen går inn for å videreføre gjeldende fradragsregler for alle finansinstitusjoner, mens et mindretall mener at fradragsreglene ikke skal gjøres gjeldende for forsikringsselskaper. Utredningen ble sendt på høring 25. september 1998, med høringsfrist 31. desember.

Kredittilsynet har i sin høringsuttalelse uttalt at de mener at bestemmelsene ut fra en soliditets- og tilsynsvurdering fortsatt bør gjelde for forsikringsselskaper, men gir samtidig en del momenter som kan benyttes som argumenter dersom det skulle være aktuelt å foreta en viss justering av reglene.

Finansdepartementet har i brev av 13. januar 1999 bedt Kredittilsynet om en fullstendig og konkret tilråding. Videre er Kredittilsynet i brev av 26. januar 1999 bedt om å utdype enkelte andre spørsmål som er viet særlig oppmerksomhet. Jeg kjenner til at Kredittilsynet vil behandle saken på styremøte i dag, 17. mars.

Jeg er positivt innstilt til å gjøre en viss oppmyking av reglene for forsikringsselskapene, slik Stortinget har bedt om. Jeg finner det ikke forsvarlig å trekke noen endelig konklusjon her og nå. Jeg vil legge stor vekt på Kredittilsynets tilråding. Jeg tar sikte på en raskest mulig avgjørelse og vil deretter, senest i revidert nasjonalbudsjett, redegjøre for behandlingen.

I forbindelse med det forestående nedsalget av statens aksjer i Kreditkassen vil jeg understreke at gjeldende regler ikke vil være til hinder for finansinstitusjonenes kjøp av aksjer. Institusjonenes finansielle stilling tilsier at det er betydelig rom for kjøp av bankaksjer uten at dette truer oppfyllelsen av det lovbestemte minstekravet til kapital, selv om det må gjøres fratrukk i den ansvarlige kapitalen etter krysseierbestemmelsene. Oppdaterte tall pr. tredje kvartal 1998 viser at finansinstitusjonene samlet kunne kjøpe finansaksjer for vel 45 milliarder kr og likevel oppfylle kapitalkravet på 8 pst. Livsforsikringsselskapenes potensial når det gjelder å foreta kjøp av slike aksjer, var vel 4 milliarder kr. For skadeforsikringsselskapene vil det tilsvarende beløp være ca. 8 milliarder kr.

Ranveig Frøiland (A): Eg skal få takka finansministeren for svaret.

Dette har gått tregt, eg må seia det. Etter to rundar i Stortinget hadde eg venta at finansministeren kunne ha kome litt lenger i si vurdering – han må dragast litt i den retninga Stortinget meiner er korrekt.

No har finansministeren sjølv peika på at Kredittilsynet er meir positivt, og Noregs Bank er positiv. Då er det altså slik at dei store instansane i finansnæringa, både på tilsynssida og på operatørsida, ønskjer ei vesentleg oppmjuking av reglane. Når det gjeld dagens situasjon, er det klart at livselskap, som andre investorar, jamleg gjer endringar i samansetjinga av sin portefølje. Det kan skuldast ulike forhold som risikostruktur og internasjonale ut-

viklingstrekk. Men det bør ikkje vera slik at mellombelse og situasjonsavhengige endringar i livselskapa sin portefølje skal vera overordna det politiske målet: å leggja til rette for større norske eigarinteresser når det gjeld investotar i finansinstitusjonane. Derfor må det skjje endringar i regelverket.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg kan ikke være enig i at Regjeringen har vært spesielt treg i denne saken. Øyeblikkelig etter at Stortinget gjorde sitt vedtak, påla vi Banklovkommisjonen å gi sin utredning. Den kom i fjor høst. Så snart utredningen forelå, ble den sendt på høring, og etter at høringsrunden var omme, har vi i to runder, to brev, bedt Kredittilsynet om en konkret tilråding. Dette er jo en såpass komplisert sak at man må følge normale saksbehandlingsregler.

Jeg har signalisert positiv vilje til å foreta en oppmyking i forhold til forsikringsselskapene. Men som jeg også redegjorde for på slutten av mitt svar, er det ikke noe problem for forsikringsselskapene i dag å kjøpe så mange aksjer som de bare vil i Kreditkassen. Det er jo kapasitet i forsikringsselskapene langt utover det som vil være sannsynlig salgssum for de aksjer som skal selges i Kreditkassen nå med det første.

Ranveig Frøiland (A): Eg takkar igjen.

Finansministeren veit at det er eit fleirtal her i salen som vil mjuka opp reglane, og det er berre slike formelle ting som at Arbeidarpartiet ikkje ønskjer å instruera Regjeringa gjennom eit Dokument nr. 8-forslag, som gjer at det ikkje har vorte vedteke endringar i desse. Vi har hatt eit ønske frå Arbeidarpartiet si side om at Regjeringa skal få gjera det arbeidet som er nødvendig, og så koma tilbake til Stortinget med det. Stortinget sa faktisk at dette burde koma tidleg på nyåret. Det skal gjerast eit grundig arbeid, men om ein har ei positiv innstilling og ønskjer endringar, kan ein gjera det litt fortare. Eg er sjølv sagt litt usikker på om det er greitt at dette kjem i revidert nasjonalbudsjett, men ok, eg skal akseptera det – då under føresetnad av at reglane vert endra.

Eg har respekt for at finansministeren vil venta på Kredittilsynet sitt møte og vedtak, men om han viser ei positiv haldning til dette – det gjer òg Kredittilsynet – skulle dette gå greitt. Og det må ikkje vera situasjonen akkurat no som skal vera avgjerande, det er dei langsiktige måla som er viktige.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg tror nok at stortingsflertallets ønske og mitt ønske er ganske overensstemmende i denne saken. Jeg har en positiv holdning til å myke opp reglene for forsikringsselskapene. Men jeg har pekt på at det ikke er nødvendig for å gi dem anledning til å kjøpe aksjer i Kreditkassen, det har de kapasitet til allerede.

Tilbake til det jeg sa: Så snart utredningen fra Banklovkommisjonen forelå, ble den sendt på høring med normal høringsfrist – det var da siste dagen i fjoråret. Jeg skjønner at man gjerne ville hatt en rask reaksjon på nyåret. Men vi måtte jo også følge opp høringsuttalelsene

fra Kredittilsynet, der utgangspunktet var at man ikke burde endre krysseierbestemmelsene, men det var visse litt mer positive holdninger i kredittilsynets uttalelse, og det ville jeg ha utesket noe mer tydelig om. Det er det arbeidet som nå har pågått, og som forhåpentligvis blir konkludert i dag i styret i Kredittilsynet. Så vil jeg følge opp det.

Endringen regner jeg med vil komme før revidert nasjonalbudsjett – dette er en forskriftssak, og jeg vil redegjøre for Stortinget i revidert nasjonalbudsjett for hvilke endringer som er gjort, men selve endringen vil nok kunne skjje før.

S p ø r s m å l 1 0

Bent Hegna (A): Jeg har følgende spørsmål til arbeids- og administrasjonsministeren:

«Det har i media framkommet at statsrådene i regjeringen Bondevik har forhandlet fram en avtale om gullkort hos SAS, med alle de fordeler det medfører, uten at de nødvendige poeng er opptjent.

Er slik forskjellsbehandling forenlig med EØS-regler om diskriminering og likebehandling?»

Statsråd Laila Dævøy: Jeg kan innledningsvis opplyse representanten Hegna om at Regjeringen ikke har forhandlet fram noen egen avtale om gullkort med SAS. Jeg vil derfor få understreke at det som har stått i media om denne saken, til dels er misvisende og galt.

Staten har riktignok siden 1. april 1998 hatt en bonusavtale med SAS, som er inngått etter en internasjonal anbudskonkurranse i samsvar med EØS-reglene for offentlige anskaffelser. Denne avtalen gjelder for alle statsansatte, inklusive Regjeringen, og gir lik mulighet til å opparbeide bonus ut fra egen reisevirksomhet. Det er imidlertid ikke tillatt å ta ut poeng opptjent i forbindelse med tjenestereiser til privat bruk. Dette gjelder for alle brukere av avtalen.

Da også Regjeringen omfattes av bonusavtalen med SAS, har den enkelte statsråd mulighet til å bli innehaver av et gullkort ut fra egen reisevirksomhet.

Statsministerens kontor har nylig fastlagt retningslinjer hvorefter det enkelte departement kan søke SAS om gullkort, slik at statsråden på tjenestereiser kan nyte godt av de serviceelementer kortet gir. Det er således SAS som etter søknad og en konkret vurdering kan gi utvalgte kunder eller kundegrupper mulighet til å benytte de fordeler et gullkort medfører, uten at den enkelte reisende selv nødvendigvis har opptjent nok bonuspoeng til å være kvalifisert for dette servicenivået.

Jeg vil understreke at Regjeringens medlemmer ikke får noen særfordeler ved å bruke disse kortene utover de tjenester som ligger i kortet. Det er videre slik at det enkelte departement må søke om gullkort til statsråden. Det er ingen automatikk i dette. Det er også lagt opp til rutiner som sikrer at poengene opptjent i forbindelse med statsrådets reisevirksomhet kan benyttes til andre tjenestereiser i departementet, noe som for øvrig er i tråd med vanlig bruk av EuroBonus-ordningen.

Jeg vil på nytt få understreke at den omtalte ordningen med gullkort for Regjeringens medlemmer bare er en administrativ oppfølging av en for staten totalt sett meget god bonusavtale, og at den ikke innebærer noen personlige fordeler for statsrådene utover det som enhver innehaver av gullkort har krav på, og som SAS tilbyr.

Jeg kan for øvrig ikke se at det foreligger noe i denne saken som har relevans i forhold til EØS-prinsippene om likebehandling eller ikke-diskriminering på nasjonalt grunnlag, slik representanten Hegna antyder. Avtalen med SAS er, som nevnt innledningsvis, inngått etter en åpen internasjonal anbudskonkurranse i samsvar med gjeldende lov og forskrifter om offentlige anskaffelser, og alle vilkår i forhold til de nevnte prinsipper skulle således være godt ivarettatt.

Bent Hegna (A): Det mest interessante er selvfølgelig ikke spørsmålet om EØS-regelverket.

Jeg oppfattet det i hvert fall slik at statsråden fortsatt mener at statsrådene skal nyte godt av de fordelene som kortet gir, uten at de nødvendige poengene er opptjent. Da synes jeg det interessante er om Regjeringen synes det er greit at det blir gjort forskjell på folk, i den forstand at noen må opptjene nødvendige poeng for å nyte godt av fordeler, mens andre ikke behøver å opptjene nok poeng før de får de samme fordelene. Synes Regjeringen det er greit at det gjøres en slik forskjell på folk?

Jeg vet at Regjeringen arbeider med en melding om Forskjells-Norge. Synes statsråden at dette passer inn i en slik sammenheng?

Statsråd Laila Dåvøy: Dette er en mulighet som SAS tilbyr staten fordi staten er en stor kunde. Som jeg har sagt, er det opp til hvert departement å velge om de vil søke SAS om gullkort, enten det er til statsråden eller kanskje til andre som reiser en del. Det statsministerens kontor har gjort, er å lage retningslinjer for at dette skal bli håndtert på en ryddig måte.

Jeg har lyst til å påpeke nok en gang at det verken er tillatt å ta ut poeng til privatbruk eller på noen annen måte få fordeler utover det som ligger i dette kortet.

Bent Hegna (A): Jeg vil bare kort si at da må jeg oppfatte det slik at Regjeringen synes det er greit at statsrådene får fordeler som andre ikke får, uten at de har gjort det som skal til.

Statsråd Laila Dåvøy: Bare en kort kommentar: Jeg merker meg at representanten Hegna mener at departementene ikke skal benytte seg av denne muligheten som SAS tilbyr.

S p ø r s m å l 1 1

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg har hatt æra av å stilla *forsvarsministeren* mange spørsmål tidlegare, men nå skal eg altså få høve til å stilla eit spørsmål til *samferdselsministeren*:

«Ryfylkeregionen får nå et dårligere ferjetilbud etter at den nye M/F Stavanger blir tatt ut av Tau-sambandet og erstattet av gamle ferjer. I utgangspunktet skulle det bli halvtimes avganger, men nå ser det ut til at det gjelder bare for å ta unna trafikktoppene.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at den opprustning av ferjemateriellet som er vedtatt, blir fulgt opp, eventuelt hva vil bli gjort for å sikre halvtimes frekvens på Tau-sambandet?»

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Siden forsvarsminister Fjærvoll tidligere har hatt gleden av å svare på en del spørsmål fra representanten Langeland, er det hyggelig at samferdselsministeren med samme navn kan gjøre det i dag. La meg da si til spørsmålet:

Etter ordinær saksbehandling mellom Statens vegvesen og Rederienes Landsforening ble ferjedisponeringsplanen for 1999 klarert i oktober i fjor. Det har i ettertid vært sett på mulighetene for bedring av tilbudet i stamvegsamband på Vestlandet. I Rogaland gjelder dette sambandet Mortavika – Arsvågen, hvor det på grunn av trafikkveksten har vært ønskelig å få satt inn en tredje ferje, som også sikrer halvtimes frekvens.

I samsvar med ferjedisponeringsplanen brukes M/F «Stavanger» for tiden i sambandet Mortavika – Arsvågen som erstatningsferje i forbindelse med periodisk vedlikehold. Ferja forutsettes å være tilbake i Tau-sambandet før palmesøndag.

På grunn av knapp materiellsituasjon i andre fylker har det ikke latt seg gjøre å skaffe egnet leieferje. For tiden arbeider vegsjefen i Rogaland og Rogaland Trafikkselskap AS med bistand fra Vegdirektoratet med å finne en løsning der M/F «Stavanger» erstattes i Tau-sambandet med to andre ferjer. Disse skal til sammen ha tilsvarende kapasitet. Det er et siktemål å avklare dette denne uken. Rogaland Trafikkselskap AS overtar i løpet av året tre nye riksvegferjer. Nybyggene vil gi en vesentlig oppgradering av ferjemateriell og -tilbud i fylket.

Jeg forventer at rutetilbudet ved bruk av tre ferjer i Tau-sambandet tilpasses transportbehovet innenfor gitte økonomiske rammer. Fordi kapasiteten opprettholdes og antall ferjer øker, vil frekvensen i sambandet øke.

Presidenten: Representanten Langeland får ordet til oppfølging om ferjer – jeg hadde nær sagt fregatter.

Hallgeir H. Langeland (SV): Ja, president, det er òg eit interessant tema!

La meg først seia at eg saknar ein del i svaret frå statsråden når det gjeld opprusting av ferjemateriellet, for det er klart at ein del av dei ferjene som går i ulike samband i norske fjordar, er i ei elendig forfatning. Stortinget har sagt at dette materiellet skal rustast opp. Då er det òg viktig for pendlarane i Tau-sambandet å veta at det ferjemateriellet som blir sett inn der, vil vera av topp kvalitet – òg ein del kjende pendlarar vil vera fornøgde med det. Så mitt spørsmål er: Kva tiltak vil bli sette i verk i denne samanhengen?

Når det gjeld den andre delen, som går på dette med frekvens, oppfatta eg samferdselsministeren slik at frekvensen på avgangane i Tau-sambandet nå blir betra ventleg.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Det er riktig at hvis det valget det skal samtales om denne uken, går i boks, vil frekvensen i sambandet øke. Det er riktig forstått. Da forutsetter jeg at avtalene og forhandlingene bringer oss til mål.

Så har jeg behov for å understreke at det er ikke halvtimes frekvens i Tau-sambandet i dag, og det er ikke satt krav om det i forbindelse med de nye ferjene – dette da til informasjon.

Når det gjelder spørsmålets siste del – hva statsråden vil gjøre for å sikre at den opprusting av ferjemateriellet som er vedtatt, blir fulgt opp – er det riktig at statsråden i dag ikke har gitt noe bindende svar. Men det jeg kan skissere når det gjelder fremdrift, er at dette vil vi komme tilbake til innen rimelig tid, og det vil også være naturlig at dette omtales i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i mai.

Hallgeir H. Langeland (SV): Berre for å vera heilt på den sikre sida: Eg oppfatta samferdselsministeren slik at for det første kjem han til å følgja godt med i utviklinga på Tau-sambandet, og for det andre vil han sørgja for at frekvensen blir betra, slik at pendlarane får det tilbodet som dei har krav på. Eg vil berre ha det stadfesta.

Sørgjer statsråden nå for at pendlarane i dette sambandet blir fornøgde, så vil òg Langeland bli fornøgde.

Statsråd Dag Jostein Fjærvoll: Jeg er litt usikker på om det er mulig å tilfredsstille både pendlerne og Langeland samtidig, men hvis det er mulig, vil samferdselsministeren prøve på det. Og de kontaktene og forhandlingene som skal være denne uken, regner jeg med vil bringe det resultat som Langeland ønsker og har etterlyst.

Jeg vil følge godt med, både i sambandet som vi nå har snakket om, og når det gjelder utviklingen på ferjematerielsiden, og i den grad det er mulig, legge til rette for å benytte tilgjengelig materiell slik at pendlerne opplever sin situasjon som rimelig tilfredsstillende – selv om jeg ikke kan garantere at alle mål vil bli nådd.

S p ø r s m å l 1 2

Fra representanten Synnøve Konglevoll til kirke-, utdannings- og forskningsministeren:

«Ifølge oppslag i Aftenposten Aften 3. mars 1999 viser brukerundersøkelser i Lånekassen at rundt 80 pst. av kundene i Lånekassen ikke kjenner sine rettigheter dersom de for eksempel blir syke, gravide eller uføre.

Hva vil statsråden gjøre for å rette opp dette?»

S p ø r s m å l 1 3

Fra representanten Synnøve Konglevoll til kirke-, utdannings- og forskningsministeren:

«I statsbudsjettet for 1999 står det: «Departementet vil foreta en gjennomgang av studentenes arbeidsmiljø.»

Hvor langt har departementet kommet i denne gjennomgangen, og hvilke foreløpige konklusjoner har statsråden trukket?»

S p ø r s m å l 1 4

Fra representanten Ursula Evje til kirke-, utdannings- og forskningsministeren:

«Rundskriv F 96-98 har medført at blant annet Sveio kommune i Hordaland har kommet i skade for å legge opplæringsloven til grunn ved behandlingen av nedleggelse av grendeskoler. Dette selv om opplæringsloven ikke kan anses å ha trådt i kraft for dette forhold, noe også fylkesmannen bekrefter etter lovlighetskontroll.

Vil statsråden ta initiativ til å klargjøre nærmere hvilke deler av opplæringsloven som har trådt i kraft?»

Presidenten: Disse spørsmål er etter avtale mellom statsråd og spørre utsatt til neste spørretime.

S p ø r s m å l 1 5

Jan Johnsen (H): Jeg har følgende spørsmål til sosialministeren:

«I forbindelse med reiser i EU-land har norske statsborgere som oppfyller trygdelovens bestemmelser, rett til behandling i det land sykdommen eller skaden måtte oppstå (referanseskjemaet E 111). I dag må man få dette skjemaet fra trygdekontoret, noe som er tungvint både for kunden og trygdekontoret.

Kan statsråden se på muligheten av at det blir utstedt et bevis en gang i året som bekrefter at innehaver har rett til den behandling E 111 omhandler?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Blankett E 111 blir brukt for å dokumentere retten til å få dekt utgifter til helsetenester ved akutt hjelp under mellombels opphold i anna EØS-land enn det landet som har det trygdemessige ansvaret for vedkommende. Rett til å få blankett E 111 frå Noreg har alle som er statsborgarar av eit EØS-land, og som på grunn av busetjing eller arbeid i Noreg er medlem i folketrygda og høyrer til personkrinsen som er omfatta av EØS-avtalen sine føresegner om koordinering av trygderettar innan EØS-området. Det er altså ein rett som ikkje berre gjeld norske statsborgarar.

I dei aller fleste tilfella er det det lokale trygdekontoret som skal ferda ut og attestere blankett E 111. I retningslinjene frå Rikstrygdeverket går det klart fram at han skal ferda ut for ein nærmare avgrensa periode på inntil eitt år. Når det gjeld tida han skal gjelda for, har Rikstrygdeverket òg gitt melding til trygdekontoret om at ein bør ferda ut blanketten for eit heilt år. Etter det eg har fått opplyst, er den etablerte praksisen i trygdeetaten fylgjeleg at blanketten normalt blir gjeven for eit år om gongen. Det kan vera spesielle forhold som gjer at trygdekontoret ikkje skriv ut blanketten for eit heilt år. For eksempel vil det vera tilfellet dersom trygdekontoret har

opplysningar som tilseier at medlemskapen i folketrygda vil opphøyra tidlegare.

Blankett E 111 er felles for heile EØS-området og avtalerettsleg bindande for alle medlemslanda. Det finst ikkje noko anna felles trygdebevis som blir godteke som dokumentasjon på retten til slike helsetenester det her er snakk om, under opphald i alle dei andre EØS-landa. I Norden har ein blitt einig om at blanketten ikkje trengst. Tilsvarande gjeld i Storbritannia, men her må ein visa pass i staden.

Både for publikum og trygdeetaten er det viktig at ordninga med blankett E 111 fungerer effektivt og smidig. Det er viktig at ein kan skaffa seg attesten på kort tid. Rikstrygdeverket har derfor gitt beskjed om at den enkelte brukar etter eige val kan be om blanketten anten over telefon, pr. brev eller ved personleg frammøte på trygdekontoret. Det er òg lagt til grunn at attesten som utgangspunkt alltid skal gjevast den same dagen som trygdekontoret mottek førespurnaden. Rikstrygdeverket har òg vurdert ei ordning med automatisk utsending av attesten ved inngangen av kalenderåret, men førebels har ein kome til at dette korkje er betre, meir praktisk eller rekningsssvarande.

Etter dei signala eg har fått, blir Rikstrygdeverket sine retningslinjer for utskriving av blanketten fylgt på ein tilfredsstillande måte.

Jan Johnsen (H): Jeg takker statsråden for svaret – som jeg selvfølgelig ikke er fornøyd med.

Jeg forstår at statsråden har fått opplysninger om at slik må det være, men jeg kan si til statsråden at når det gjelder Stavanger trygdekontor, ser de fram til en hverdag som er annerledes enn det den er i dag. I visse deler av året står det nemlig store køer for å få dette skjemaet. Og det må i dagens verden eventuelt gå an å få et plastkort som det jeg har i neven her, som man kan ha sammen med alle de andre kortene man har, og som forteller hvilke rettigheter man har. Det har man bl.a. innenfor skadeforsikring og reiseforsikring, og det må kunne gå an å få det samme også fra trygdekontoret på dette området.

Vil statsråden se på muligheten av å få en mer fleksibel ordning for dette som kan tilfredsstillende både kunde og trygdekontor, når begge parter er opptatt av å få en annen ordning enn den vi har i dag?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg har gjeve mitt svar ut frå dei opplysningane som eg har fått frå Rikstrygdeverket om korleis det regelverket som vi har i dag, fungerer, og òg då med den konklusjonen at retningslinjene blir fylgde på ein tilfredsstillande måte.

Eg høyrer det representanten Jan Johnsen framfører, og det eksemplet han brukar, og eg er heilt einig i det som han peikar på her, at det er ikkje på dette området tilsette på trygdekontoret skal bruka store delar av si tid. Så eg tar dei signala som representanten Johnsen har kome med, og vil syta for ei grundigare undersøking av kor mykje tid trygdekontora må bruka på dette spørsmålet.

Jan Johnsen (H): Jeg takker for svaret som statsråden gav, som jeg synes var veldig tilfredsstillende.

Jeg forstår at statsråden har skjønnet poenget som jeg kom med, nemlig å få til en lettere og smidigere ordning både for kunde og trygdekontor. Og jeg kan opplyse statsråden om at representanten Jan Johnsen gjerne skal gå inn i en gruppe som kan være med og se på dette, hvis det kunne lette arbeidet, uten å ta fem øre for det. Jeg tror nok vi skal komme fram til en ordning hvis vi bare får mulighet til å se på det, og jeg går da ut fra at statsråden setter ned en gruppe eller vil be noen se på dette, slik at vi for neste år får en litt mer profesjonell ordning enn det vi har i dag.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Representanten Jan Johnsen har før tatt opp spørsmål ut frå ei haldning som går på å forbetra tilbod, tiltak og regelverk som vi har i dag, både for brukarane og for dei som skal forvalta dette regelverket. Eg takkar for tilbodet om ein dugnadsinnsats når det gjeld denne saka. Lat meg ikkje på dette tidspunkt forskottera noka anna løysing enn den som er i dag, men lat meg understreka at eg skal gå nøyare gjennom den praksis som er i dag, ut frå det eksemplet som Jan Johnsen framførte her.

S p ø r s m å l 1 6

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Bendiks H. Arnesen til sosialministeren, vil bli besvart av arbeids- og administrasjonsministeren som rette vedkommende.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg tillater meg da å stille følgende spørsmål til arbeids- og administrasjonsministeren som rette vedkommende:

«Ifølge en spørreundersøkelse i regi av Arbeids- og administrasjonsdepartementet er bare 362 av 126 000 statsansatte funksjons- og yrkeshemmede. I St.meld. nr. 8 (1998-99) Om handlingsplan for funksjonshemma 1998 framholdes det at funksjonshemmede er en viktig arbeidskraftressurs, og at målet er økt yrkesdeltakelse for funksjonshemmede.

Hvorfor er da andelen funksjonshemmede bare 0,3 pst. av de statsansatte, og hva vil statsråden gjøre for å bedre på dette forholdet?»

Statsråd Laila Dåvøy: Staten som arbeidsgiver har, på linje med arbeidsgiversiden i privat og kommunal sektor, hittil absolutt ikke gjort nok når det gjelder de funksjonshemmedes integrering i arbeidslivet. Dette er noe vi bare må innrømme. Likevel har vi gjort en del, og vi skal gjøre mer fremover. Regjeringens mål om å ta hele befolkningen i bruk i arbeidslivet står fast.

I Statens personalhåndbok blir statlige virksomheter ved kunngjøring av ledige stillinger oppfordret til å gjøre seg opp en mening om hvordan arbeidsplassen er tilrettelagt for forskjellige grupper av funksjonshemmede.

Forskriften til tjenestemannsloven § 9 ble endret i 1996 for å gjøre det lettere for mennesker med funk-

sjonshemning å få jobb i staten. Forutsatt at den funksjonshemmede er kvalifisert for stillingen, er det nå åpnet opp for at statlige virksomheter kan velge å tilsette en kvalifisert funksjonshemmet i stedet for den personen som er best kvalifisert for jobben.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet ønsker å holde seg orientert om utviklingen i statlig sektor på dette området og tar derfor sikte på å gjennomføre årlige kartlegginger. I tillegg til å gi departementet en oversikt over utviklingen vil slike kartlegginger virke bevisstgjørende på statlige arbeidsgivere. Den første undersøkelsen ble gjennomført i 1998. Tilsvarende undersøkelse blir i disse dager gjennomført i departementene med underliggende virksomheter, med svarfrist 1. april.

1998-kartleggingen viste at det var ca. 350 tilsatte funksjonshemmede eller yrkeshemmede i staten. Det er ikke et høyt tall. Samtidig må en kanskje ikke fokusere for mye på dette tallet. Det registreres ikke systematisk i statlige virksomheters personalregistre om de tilsatte er funksjonshemmede. Helseopplysninger er opplysninger man må ha særskilt hjemmel for å registrere i henhold til personregisterloven § 6. Det er heller ikke alle som ønsker å bli kategorisert som funksjonshemmet fordi de eventuelt har et skjult handikap.

For å få rekruttert flere funksjonshemmede og yrkeshemmede til statlig sektor vil departementet satse på å bevisstgjøre og informere statlige arbeidsgivere. Dette gjelder både informasjon om hvilken arbeidskraftressurs de funksjonshemmede representerer, og hvilke økonomiske støtteordninger som finnes. I løpet av inneværende år vil departementet utarbeide en informasjonsbrosjyre som vil bli sendt ut til alle statlige arbeidsgivere. Hovedvekten vil bli lagt på funksjonshemmede og arbeid, og hva som bør gjøres for å styrke rekrutteringen av funksjonshemmede til statlig sektor.

K e n n e t h S v e n d s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg takker statsråden for svaret.

Den spørreundersøkelsen jeg refererte til, stod å lese i bladet Notabene, og er altså utført av statsrådets eget departement. Jeg må si jeg er bekymret over det jeg her leser, fordi staten skulle jo gå foran med et godt eksempel også på dette området. Jeg mener ikke at funksjonshemming i seg selv er en kvalifikasjon til en stilling i staten, men her kan det neppe være et riktig forhold mellom antall ansatte og tilgangen på funksjonshemmede med de etterspurte kvalifikasjoner. Etter mitt syn blir det vanskelig å argumentere overfor kommuner og fylkeskommuner, og ikke minst overfor det private næringsliv, med hensyn til å ansette flere funksjonshemmede, når staten selv som arbeidsgiver ikke har mer å vise til.

Jeg er klar over at statsråden har hatt kort tid på seg i departementet, men det kunne være interessant å spørre om det er f.eks. fysisk eller utstyrmessig tilgjengelighet som er problemet. Jeg har også lyst til å spørre: Hvor mange funksjonshemmede er ansatt i statsrådets eget de-

partement? Kanskje jeg også kunne utvide det spørsmålet: Hva med Sosialdepartementet på dette området?

Statsråd Laila Dāvøy: Det er ikke vanskelig å være enig med representanten i at det som hittil er kommet ut av innsatsen, er for dårlig.

Jeg er glad for at representanten Arnesen har forståelse for en ny statsråd.

Når det gjelder antall ansatte i mitt eget departement eller i Sosialdepartementet, beklager jeg at jeg ikke kan svare på det, men det går det an å komme tilbake til.

Når det gjelder utstyrsproblematikk, kan jeg heller ikke svare konkret på om det er det største problemet – annet enn at jeg har lyst til å påpeke at når det gjelder tilretteleggingen av f.eks. fjernarbeid for funksjonshemmede, er det startet et samarbeid mellom Arbeidsmarkedsstaten og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon om et prosjekt som heter FunkArbeid. Målsettingen her er å utnytte de fordeler informasjonsteknologien kan gi, både når det gjelder hjemmearbeidsplasser og annen tilrettelegging av arbeidsplassene. Dette prosjektet er treårig.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg synes dette spørsmålet er veldig viktig. I mitt arbeid når det gjelder funksjonshemmede, har jeg opplevd å se hva arbeid betyr for det å ha et godt selvbilde og føle respekt fra samfunnet. Jeg håper derfor statsråden vil ta tak i dette, for som jeg sa, er det veldig viktig at staten, som gir anbefalinger og regler til andre, selv går foran med et godt eksempel. Det tror jeg er helt nødvendig for å lykkes på dette området.

Statsråd Laila Dāvøy: Jeg takker representanten Arnesen for å ha brakt på bane dette spørsmålet.

Vi er i gang med en del tiltak – det blir ikke tid til å komme inn på alt i løpet av ett minutt. Noen av tiltakene er ganske nylig satt i gang og vil bli fulgt opp, og noen må få virke en stund. Som jeg har sagt, vil vi fortsette dette viktige arbeidet. Jeg tror vi er ganske på linje med hensyn til hvor viktig det er for funksjonshemmede å ha arbeid.

S p ø r s m å l 1 7

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Karin Andersen til sosialministeren, vil bli tatt opp av representanten Olav Gunnar Ballo.

Olav Gunnar Ballo (SV): «Pålagte kutt på 55 mill. kroner i midler til tekniske hjelpemidler har ført til nye regler for tildeling av hjelpemidler til dyslektikere og elever med lese- og skriveproblemer basert på evne/IQ-tester.

Kan departementet gi en faglig begrunnelse for å bruke et så foreldet og uegnet måleinstrument, og hva slags konsekvenser får dette for personer som får lave resultater på slike tester?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Etter ansvars- overføringa av skulehjelpemiddel frå kommunen og fyl-

keskommunen til folketrygda i 1997 har stønad til skulehjelpemiddel hatt ein svært sterk vekst. Spesielt gjeld dette for IT-hjelpemiddel. Etter opplysningar frå Rikstrygdeverket er 90-95 pst. av søknadene om IT-hjelpemiddel i skulen grunnjevne med at eleven/læringsen har lese- og skrivevanskar. Eg har fått opplyst at blant dei som er blitt tildelte datautstyr grunna lese- og skrivevanskar så langt, finst det mange som har mindre vanskar.

Ei arbeidsgruppe med medlemmer frå Kyrkje-, utdannings- og forskingsdepartementet, Nasjonalt læremiddelsenter, fagleg eining for PP-tenesta, Sosial- og helsedepartementet og Rikstrygdeverket la seinhaust 1998 fram rapporten «Finansiering av IT-hjelpemidler for funksjonshemmede elevar og lærlingar og organisering av formidling». Arbeidsgruppa meinte bl.a. at det var nødvendig å sjå nærare på kva kriterium og kva krav til utgreiing som bør liggja til grunn for å løyva datautstyr til skulebruk, og spesielt i høve til personar med lese- og skrivevanskar.

Då dei fleste som bruker IT-hjelpemiddel, treng spesiell undervisning, skal det vera utarbeidd ein individuell opplæringsplan for dei etter opplæringslova. Den individuelle opplæringsplanen skal innehalda mål for faget, og skal vidare omtala læremiddel, hjelpemiddel, arbeidsmetodar og organisering av opplæringa. Arbeidsgruppa føreslo at ein individuell opplæringsplan skulle liggja ved søknad om IT-hjelpemiddel. For at elevar og lærlingar med lese- og skrivevanskar skal kunna få datamaskinar frå folketrygda, vart det vidare føreslått at vanskane må vera så alvorlege at eleven/læringsen etter gjennomgått utgreiing har fått konstatert spesifikke lese- og skrivevanskar/dysleksi. Dette må stadfestast i form av ei fagleg utsegn frå PP-tenesta.

Framlegget inneber at personar med «lette» lese- og skrivevanskar fell utanom ansvarsområdet til folketrygda. Ei pedagogisk tilrettelegging av opplærings situasjonen for desse elevane og lærlingane er skulen og lærebedrifta sitt ansvar.

I behandlinga av budsjettet for 1999 slutta Stortinget seg til

«at man innfører en mer restriktiv praksis ved tildeling av IT-hjelpemidler til personer med lese- og skrivevansker, og at det kun tilstås elever/lærlinger som etter gjennomgått testing har fått konstatert dysleksi. Tiltaket forventes å kunne gi en innsparing på 55 mill. kroner».

Sosial- og helsedepartementet gav i brev av 14. desember 1998 Rikstrygdeverket pålegg om å setja i verk dei tiltaka som er nødvendige for at ordninga skulle kunna gjennomførast frå 1. januar i år.

Tiltaket inneber at det er gjort ein grenseoppgang mellom folketrygda og skuleverket sitt ansvar for å leggja undervisningssituasjonen til rette for personar med lese- og skrivevanskar. Det er skulen/PP-tenesta som har ansvaret for å utgreia eleven eller læringsen, med tanke på omfanget av lese- og skrivevanskar. Utgreiinga krev ei omfattande kartlegging, der ein ser på læringssituasjonen og føresetnadene reint generelt. Som hjelpemiddel i utgreiingsarbeidet i PP-tenesta blir det ofte nytta standardi-

serte testar, bl.a. utvikla ved Senter for leseforskning. Det er misvisande å kalla desse testane for IQ-testar. Dei skal ikkje nyttast til å fastsetja eleven sin IQ. Hjelpemiddel-sentralen gjer vedtak og set i verk tiltak i saka på bakgrunn av opplysningar som kjem fram i søknaden, bl.a. ei sakkunnig utsegn frå PP-tenesta.

Olav Gunnar Ballo (SV): Det er grunn til å tro at det stortingsflertallet vedtok, nemlig et kutt på 55 mill. kr i IT-hjelpemidler i skolen, var lite gjennomtenkt. Konsekvensen av vedtaket er jo at man må dokumentere at det foreligger lese- og skrivevansker. Hvis årsaken til reduserte leseferdigheter er en annen – det vil eksempelvis være et redusert evnenivå – skal man altså aktivt, etter det vedtaket Stortinget har fattet, sikre at de elevene som har et redusert evnenivå, ikke får tilgang på hjelpemidler i skolen.

Jeg vil spørre statsråden: Er det rimelig at det gir det utslaget at man bruker ressurser på testing i skolen via PP-tjenesten, for så å luke ut de elevene som ikke har lese- og skrivevansker ut fra en rent medisinsk definisjon, men som da har et generelt redusert evnenivå. Så bruker man de ressursene, og sier at den gruppen ikke skal få den typen hjelpemidler, for her er det de ressurssterke som kan hjelpes – fordi det er lese- og skrivevansker som er årsaken til problemene.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Det skal ikkje utførast intelligenstestar. Det er heller ikkje eit dokument som fortel om intelligensen til den enkelte som skal danne grunnlaget for tildeling av datahjelpemiddel finansiert av folketrygda. Bakgrunnen for at den arbeidsgruppa som eg refererte til, vart etablert, var behovet for ei klargjering av kva som skal vera folketrygda sitt ansvar, og kva som skal vera den enkelte kommune sitt ansvar, ut frå dei vanskane som den enkelte har.

I 1997 var det sett av 35 mill. kr til IT-hjelpemiddel, og det vart brukt 75-80 mill. kr. I 1998 gjekk det ca. 180 mill. kr til skulehjelpemiddel, av dei om lag 165 mill. kr til elevar med lese- og skrivevanskar. Det fortel noko om auken og behovet for å gjera noko i forhold til budsjettet.

Olav Gunnar Ballo (SV): IT-hjelpemidler kommer nå inn i hele samfunnet. Eksempelvis ved at alle ansatte i Statoil ble tildelt IT-hjelpemidler kan man jo se hvor stor vekt næringslivet, også i statlig regi, legger på dette – man antok da at man ville ta ut gevinst i form av økt arbeidsevne og beherskelse av IT-hjelpemidler. Også i skolen, på linje med samfunnet ellers, ser man at IT-hjelpemidler tas i bruk i større grad enn tidligere. Det er da også helt naturlig, i og med at elevene skal lære seg dette før de senere skal ut i et arbeidsforhold.

Ut fra den framstillingen som statsråden her gir, kan man få inntrykk av at det er en betenkelig overskridelse av budsjettet og en utvikling på utgiftssektoren som man må komme til livs. Men jeg vil spørre statsråden om det ikke er mulig å se dette motsatt, nemlig at utgiftene synliggjør det behov for tekniske hjelpemidler som er i sko-

len, og at man på sikt må ha en plan, enten det er via midler fra Rikstrykdeverket eller fra kommunene, for å få et utvidet tilbud om IT-hjelpemidler til elever i skolen.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg har ei klar kjensle av at eg no held på å gå inn på utdannings- og forskningsministeren sitt område – men som tidlegare lærar er det freistande!

Lat meg seia til Ballo sitt siste innlegg: Det er ingen tvil om at datahjelpemiddel i skulen er viktige. Det er heller ingen tvil om at moglegheitene der må styrkjast i forhold til dagens situasjon. Men det må heller ikkje vera tvil om at det er viktig i forhold til statsbudsjettet å sortera kva som skal vera kven sitt ansvar. Og det er det vi her har prøvd å gjera: Kommunane har ansvar for dei lette lese- og skrivevanskane, og folketrygda har ansvar der det kan dokumenterast at det ikkje er samsvar mellom lese- og skrivenivå og evnenivå. Eg er lei for at det har blitt framstilt som om det her er blitt brukt intelligenstestar. Det skal ikkje brukast.

S p ø r s m å l 1 8

Fra representanten Reidun Gravdahl til helseministeren:

«Oppland Arbeiderblad skrev 27. februar 1999 om en bosnisk tannlege bosatt på Dokka med utdanning og flere års erfaring som ikke får praktisere fordi han mangler et spesielt norsk autorisasjonskurs. Han har ventet på å komme inn på kurset i fem år på grunn av for dårlig kapasitet. Landsbygdene kan snart stå uten en eneste tannlege, og han er ivrig etter å få praktisere yrket sitt.

Når kan et slik kurs komme i gang slik at han kan bli godkjent og komme i arbeid i et yrke det er behov for fagfolk i?»

S p ø r s m å l 1 9

Fra representanten Annelise Høegh til helseministeren:

«Tilsynsrapporter fra fylkeslegene i en rekke fylker viser at flere sykehus bryter ventetidsgarantien. Pasienter med garanti får ikke tilbud om behandling andre steder dersom de har ventet mer enn tre måneder. Det er også avdekket at pasienter som kommer inn under ventetidsgarantien, ikke får informasjon om at de har rett til behandling innen tre måneder.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at sykehusene følger opp ventetidsgarantien overfor pasientene?»

Presidenten: Disse spørsmål er besluttet utsatt.

S p ø r s m å l 2 0

Presidenten: Dette spørsmål, fra representanten John I. Alvheim til helseministeren, vil bli besvart av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa på vegne av helseministeren.

John I. Alvheim (Frp): Mitt spørsmål, opprinnelig til helseministeren, ber jeg den ærede sosialminister å svare på:

«Ved gjennomføringen av statens nye avtalepolitikk har departementet definert fire legespesialister i Telemark som i dag jobber som allmennleger, til ikke å ha rett til driftsavtale. Fylkeskommunen har imidlertid gitt uttrykk for at de gjerne vil opprette avtalehjemmel med spesialistene, men har ikke fått overført midler til dette.

Vil statsråden medvirke til at Telemark fylkeskommune får midler til å opprette avtalehjemler med de aktuelle fire legespesialister?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Fylkeskommunenes og kommunenes oppfølging av den nye avtalepolitikken i fjor resulterte i at 1 380 leger, psykologer og fysioterapeuter som tidligere hadde hatt praksis uten driftsavtale, fra 1. juli 1998 fikk driftsavtale med fylkeskommunen eller kommunen. De nye driftsavtalene tilsvarende ca. 880 årsverk.

Det gode resultatet var i første rekke en følge av den statlige tilskuddsordningen som ble etablert i forbindelse med reformen. Formålet med tilskuddsordningen var, av hensyn både til pasientene og de aktuelle yrkesutøvere, å sørge for videreføring av det eksisterende tilbudet av privatpraktiserende yrkesutøvere i størst mulig grad. Uten driftsavtale ville yrkesutøvere ikke fått trygderefusjon etter 1. juli 1998, og tilbudet ville enten blitt vesentlig dyrere for pasientene eller blitt nedlagt. Gjennom den nye avtalepolitikken ble målsettingen oppnådd, og tjenestene ble i tillegg langt billigere for pasientene.

Kriteriene for statlige tilskudd til nye driftsavtaler som ble inngått i forbindelse med reformen, ble bestemt ut fra de nevnte målsettingene. De yrkesutøvere som ville bli berørt av endringene i folketryktdloven, var yrkesutøvere som hadde en refusjonsberettiget praksis uten driftsavtale. At yrkesutøveren hadde en slik praksis, ble derfor også satt som vilkår for at en eventuell driftsavtale skulle være tilskuddsberettiget. Dette vilkåret var med da tilskuddsordningen ble presentert for og fikk tilslutning i Stortinget. To grupper praktiserende yrkesutøvere ble ikke berørt av lovendringene og kom ikke inn under tilskuddsordningen – yrkesutøvere uten refusjonsrett og yrkesutøvere som allerede hadde driftsavtale.

De legene som er omtalt i spørsmålet, er i sistnevnte kategori. De har kommunal driftsavtale og har følgelig opprettholdt refusjonsretten også etter 1. juli 1998. I tillegg til allmennlegetakstene har de for øvrig også anledning til å benytte prosedyretakstene innen sin spesialitet. I stedet for å bidra til videreføring av eksisterende tilbud, ville statlige tilskudd til fylkeskommunale driftsavtaler med legene ha bidratt til at eksisterende allmennlegepraksiser ble nedlagt. Dette ville etter min oppfatning ikke bare være i strid med tilskuddsordningen slik den var utformet, men også med formålet med ordningen. Av hensyn til likebehandlingsprinsippet ville et endret standpunkt i disse sakene dessuten innebære at det måtte åpnes for en ny søknadsrunde for alle fylkeskommuner i tilsvarende situasjon som Telemark. Departementet regner reformen for avsluttet ved årsskiftet 1998-99, i den for-

stand at det foreligger full avklaring av hvilke nye drifts-avtaler som får statlig tilskudd.

Telemark fylkeskommune kan selvsagt opprette driftsavtaler med de aktuelle legene, forutsatt at det skjer innenfor de rammene departementet fastsetter som ledd i den nye reguleringsordningen for legehjemler.

John. I. Alvheim (Frp): Jeg takker statsråden for svaret. Innen faget øre, nese og hals finnes det ingen praktiserende spesialister i Telemark. Ifølge de offisielle ventetidsrapportene er det opptil 12 måneders ventetid på enkle øre-, nese- og halsoperasjoner. Departementets innskrenkende fortolkning av hvilke virksomheter som oppfyller vilkårene, og gjennomføringen av reformen synes jeg å være sterkt i strid med Stortingets ånd da man gjorde vedtak om reformen. Hva vil statsråden gjøre for å sikre spesialisthelsetjenestetilbudet til de berørte pasienter i Telemark, som i dag teller over 1 000 mennesker?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg svarar på vegner av helseministeren, og representanten Alvheim har fått eit svar ut frå det spørsmålet han har stilt når det gjeld avtaleheimlar for dei aktuelle fire legespesialistane.

Så peikar han på ein situasjon som eg naturleg nok ikkje kjenner i detalj. Han peikar både på lang ventetid og på ein situasjon som han meiner ikkje er i samsvar med Stortingets ånd. Det skal eg syta for blir brakt vidare til helseministeren, og så får han vurdere om det er behov for ytterlegare tiltak i forhold til det som allereie er gjort og avklart.

John I. Alvheim (Frp): Jeg takker igjen for svaret, og jeg har stor forståelse for at det er vanskelig å svare på helseministerens vegne.

Vi har hørt, og hører stadig vekk, at det er mangel på legespesialister i dette landet. Da er det for meg et tankekors at de spesialistene som i dag virkelig jobber som allmennleger, ikke får utføre sin spesialisttjeneste i 2.-linjetjenesten på grunn av at man lager rigorøse bestemmelser og har særlig rigorøse fortolkninger av vedtak som er fattet her i Stortinget.

Mitt siste spørsmål til statsråden er: Mener statsråden det er fornuftig bruk av knappe spesialistressurser at fire legespesialister i Telemark fortsatt må jobbe som allmennleger?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa: Eg vil visa til det siste avsnittet i mitt fyrste svar, der eg sa at Telemark fylkeskommune sjølv sagt kan oppretta driftsavtaler med dei aktuelle legene under den føresetnaden at det skjer innanfor dei rammene departementet fastset, som eit ledd i den nye reguleringsordninga for legeheimlar. Det er jo Telemark fylkeskommune som her må vurdere kva slags tenester dei har bruk for, og kva vekt dei vil leggja på dei meir spesialiserte tenestene og på allmennlegepraksisen, som det òg er behov for.

Men som sagt, det som representanten Alvheim her peikar på, skal eg syta for kjem vidare til helseministeren for ei vurdering.

S p ø r s m å l 2 1

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg har følgende spørsmål til vår ærede justisminister:

«Fra 22. mars 1999 etableres Sea King beredskap ved Rygge hovedflystasjon. Det har gjennom vedtak i Stortinget vært en forutsetning at det ikke skulle være en 85 pst. beredskap som det legges opp til, men en 100 pst. (fullverdig) beredskap. Videre er målsettingen å få etablert 15 minutters beredskap hele døgnet, slik Fostervollutvalget foreslår.

Vil statsråden sørge for at det etableres på Rygge en tilnærmet 100 pst. beredskap slik det er på Sola, Ørland, Bodø og Banak?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Regjeringen har i de senere år i flere sammenhenger vurdert forbedringer av dagens redningshelikopterberedskap. En styrket redningshelikopterberedskap i Oslofjorden har i denne sammenheng vært en av målsettingene. Regjeringen arbeider for tiden med en stortingsmelding om redningshelikoptertjenesten, hvor spørsmålet om beredskapen på de ulike redningshelikopterbasene er et sentralt tema. Regjeringen er opptatt av at Norge skal ha en god og velfungerende redningshelikoptertjeneste. Utgangspunktet for Regjeringens arbeid er at det skal være den samme beredskap på alle redningshelikopterbasene.

I påvente av behandlingen av stortingsmeldingen har det vært arbeidet med en midlertidig løsning for styrking av redningshelikopterberedskapen i Oslofjorden. Det vil som representanten Hedstrøm påpeker, bli plassert et Sea King redningshelikopter på Rygge den 22. mars. Dette vil bidra til at det vil være en større mulighet for redningshelikoptertjenesten i Oslofjorden å utføre redningsoppdrag til sjøs. Sea King-helikopteret vil være i beredskap hele døgnet, bortsett fra ved driftsstans på grunn av vedlikehold, tekniske problemer mv. Sea King-helikopteret er et fullverdig redningshelikopter som er godt egnet for sjøredningstjeneste. Sea King-helikopteret vil derfor styrke redningsevnen i Oslofjorden og Skagerrak.

Bell-helikopteret som hittil har hatt beredskap på Rygge, har begrensede muligheter for å utføre redningsoppdrag til sjøs, men er velegnet for redningsoppdrag på land og nær kysten. Den beredskap som hittil er opprettholdt av Bell-helikoptrene på Rygge, vil falle bort, jeg viser her til beskrivelsen i Forsvarsdepartementets budsjettproposisjon.

Jeg vil ta opp beredskapssituasjonen i Oslofjorden med forsvarsministeren med sikte på å forbedre beredskapen til Bell-helikoptrene, slik at det vil bli 100 pst. beredskap i Oslofjorden inntil helikopterberedskapen forutsettes styrket permanent i forbindelse med oppfølgingen av stortingsmeldingen som er under utarbeidelse.

Jeg vil understreke at en må se på det totale bildet når det gjelder redningsberedskapen i Oslofjorden. Dette er et område hvor det er mange redningsressurser, og hvor det er et nært og godt samarbeid med hovedredningssentralen i Sør-Norge og redningssentralene i Göteborg og Århus, slik at man ved behov vil kunne få helikopterstøtte derfra. Det er altså ingen bekymringsfull situasjon slik departementet ser det.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg takker statsråden for svaret, som jeg synes var fullt ut tilfredsstillende.

Når justisministeren nå tar kontakt med forsvarsministeren, vil det praktisk sett kunne finnes en løsning på dette i og med at Bell-skvadronen allerede er plassert ved Rygge hovedflystasjon og tidligere har hatt døgnkontinuerlig beredskap. En praktisk løsning på dette vil 100 pst. sikkert finne sted, men det vil selvfølgelig få en budsjettmessig konsekvens.

Ved at Bell-helikoptrene er stasjonert på Rygge og har en rimelig driftssituasjon, vil man når det gjelder meromkostningene med full, kontinuerlig beredskap, og tillegget på 15 pst. for Bell-helikoptrene, komme meget rimelig ut.

Jeg takker igjen statsråden for svaret, og er da temmelig sikker på at det her kan finnes en løsning.

Statsråd Odd Einar Dørum: Representanten Hedstrøm og jeg har det til felles at vi ønsker å finne praktiske løsninger når vi har utfordringer. Konstitusjonelt er jeg imidlertid ikke forsvarsminister. Jeg kan derfor ikke tale på forsvarsministerens vegne. Men jeg kan gjenta det jeg sa i mitt svar, at jeg vil ta en slik kontakt, og jeg vil selvfølgelig undersøke alle muligheter for å få til en praktisk løsning. Jeg vil også selvfølgelig sørge for at spørsmålet blir bearbeidet i forbindelse med den stortingsmeldingen som skal framlegges.

Presidenten: Spørsmål 22 er allerede besvart.

S p ø r s m å l 23

Fra representanten Øyvind Vaksdal til miljøvernministeren:

«Behandlingen av konsesjonen til Flørli kraftverk i Rogaland har tatt svært lang tid. Olje- og energidepartementet lovet i juni 1998 at den skulle sluttbehandles høsten 1998. Dette har ikke skjedd, og nå har også Miljøverndepartementet krevd at Flørlivannet tømmes til det nivå det hadde for 81 år siden, for å foreta arkeologiske

undersøkelser. Dette forsinker prosessen og vil medføre store kostnadsøkninger.

Vil statsråden sørge for at dette optimale vannkraftprosjektet ikke blir ytterligere forsinket?»

S p ø r s m å l 24

Fra representanten Bent Hegna til miljøvernministeren:

«1. april 1998 tok jeg opp spørsmålet om forurensning i Frierfjorden og fikk følgende svar av statsråd Fjellanger: «SFT vil nå i samarbeid med Miljøstatusutvalget for nedre Grenland vurdere nærmere hvorfor dioxinnivåene fortsatt er så høye. Når vi får bedre kunnskap om kildene, vil jeg legge vekt på å få gjennomført tiltak.»

Hva har statsråden gjort i det året som har gått for å få satt i sving tiltak mot denne forurensningen?»

S p ø r s m å l 25

Fra representanten Per Roar Bredvold til miljøvernministeren:

«Lov av 10. juni 1977 nr. 82, lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, bestemmer at kommuner ikke kan gi generell tillatelse til bruk av båtmotorer på sjøer som er mindre enn to kvadratkilometer. Alle typer båtmotorer, også støysvake og minimalt forurensende elektriske motorer, blir behandlet likt.

Synes statsråden dette er riktig sett i forhold til bruk av elektriske båtmotorer?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt. Sak nr. 1 er da ferdigbehandlet.

S a k n r . 2

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 13.10.